

Slovenské Lurdy

Turzovka 2016

Je to On, ktorý nám ukazuje cestu

Cykloklub Fatimskej Panny Márie

pri

Rímskokatolíckej farnosti Fatimskej Panny Márie

Vranov nad Topľou Čemerné

Turzovka 2016

2. – 8. júla 2016

CYKLOPÚŤ DO TURZOVKY

Sme pred koncom našej cyklopúte do Turzovky. Vlastne v čase, keď píšem tento úvodník, nás čaká posledná etapa a to z Vrbova domov. V podstate sme týždeň na bicyklových kolesách a prešli sme doteraz niečo cez 600 km pri piatich etapách. Ak Boh dá a dostaneme sa šťastlivo domov, tak budeme mať v nohách niečo vyše 700 km. Lenže čísla sú jedna vec, ale samotná myšlienka a spoločenstvo druhá. Tá samotná myšlienka, ktorá vznikla pred pár rokmi – konať púte na bicykloch, navštíviť rôzne pútnické miesta a to všetko prepojiť s týždenným časom ako aj námahou na bicykloch je krásna vo svojej podstate a je i naďalej základom, na ktorom stavujeme. No a k tomu, ak pripojíme všetky úmysly, ktoré nesieme so sebou, tak naša obeta na bicykloch dostáva ďalší rozmer zmyslu a významu. No zároveň je tu aj myšlienka spoločenstva – mladých ľudí i ľudí starších, ktorí vytvárame jednu partiu v rámci púte. Všetky tie rozhovory, spoločné zážitky, zdieľania sa. Musím sa priznať, že sa mi veľmi páčila iniciatíva, nápad alebo možno povedať aj hra, že keď sme boli niekde spolu na izbe alebo to bolo v reštaurácii, tak sme všetci odovzdali svoje mobily do stredu stola, aby sme sa rozprávali medzi sebou a nie každý kde s kým cez mobil. A poviem vám, niekedy to bolo veľmi ťažké odolávať a nezobrať mobil, že kto čo nové sa ozval alebo napísal. Púte tohto typu sú veľmi namáhavé tak po organizačnej stránke ako aj po stránke výkonnostnej resp. vytrvalostnej. Ale stoja veľmi za to. Lebo vždy platí heslo, že čo človeka nič nestojí, za nič nestojí. Ak Boh dá, že sa všetci šťastlivo vrátíme domov živí a zdraví, budeme mať možnosť opäť nielen na čo spomínať, ale zároveň ďakovať Bohu za školu prekonávania sa, školu spoločenstva a školu sily putovania a námahy.

(Marek Kunder) ¹

¹ Uverejnené v časopise farnosti Fatimskej Panny Márie, Vranov nad Topľou Čemerné - *Marianum*, Ročník VIII/2016, Číslo 33, dňa 10. júla 2016

Slovenské Lurdy - Turzovka 2016

Slovenské Lurdy - týmto titulom označil Turzovku sv. páter Pio.

Tak poďme pekne od začiatku. Je január 2016 a dávame si prvé stretnutie cykloklubu. Predkladám dva návrhy. Obidva súvisia so životom blahoslavenej sestry Zdenky, ktorej relikviu máme na oltári. Prvá je Krivá na Orave. Druhá Podunajské Biskupice. Tie sú dnes už súčasťou Bratislavy a tak pre dievčatá je to jasná voľba. Chlapcov zase viac lákajú kopce a teda nakoniec dievčatá prehlasovali. Ideme na Oravu.

Vyberám trasu. Je to na týždeň, tak všetko treba dôkladne prezrieť. Zapisujem každú dedinu, každé mesto, ktorým prejdeme a vyberám zaujímavosti, ktoré môžeme vidieť, alebo aj navštíviť. Po mesiaci sa znova stretávame a predstavujem dievčatám a chlapcom trasu. Zatiaľ je každý spokojný. Všetci sa tešia. My starší sa na to pozeráme trochu s otáznikom v očiach. Pri našich pracovných a rodinných povinnostiach budeme mať dostatočný čas na prípravu? Nebudeme brzdu mladým? Všetko je v rukách Božích.

Je koniec marca a spoločne sa dohadujeme na tréningových trasách. Vyberáme hlavne také, kde sú samé kopce, aby sme ich dostali čím viac do nôh. Výber trasy nebol žiadny problém. Horšie je to s časom. Nedokážeme sa dať všetci dokopy a tak tie tréningy robíme po menších skupinách, tak ako kto môže.

30. apríl 2016. Na tomto stretnutí sa už rozdeľujú konkrétne úlohy pre jednotlivých členov. Kto zabezpečí ubytovanie, stravu, lieky, náhradné dresy, sponzorov, sprievodné vozidlo, náhradné diely, náhradný bicykel, ... Tých úloh je naozaj veľa a okrem iného hlásia sa k nám aj noví členovia z našej farnosti, ale aj z okolitých farností. 15. mája 2016 ich pozývame na spoločné stretnutie, kde im predstavujeme vznik Cykloklubu Fatimskej Panny Márie (r. 2009), jeho stanovy a zoznamujeme ich s našimi predchádzajúcimi cyklopúťami, ktoré majú vždy svoje duchovné zameranie. Máme prihlásených sedem nových. Na stretnutie sa dostavili iba traja. Ostatní pre svoje povinnosti sa nemohli zúčastniť a tak ostávame s nimi v kontakte. Pre lepšiu orientáciu jazdy v pelotóne navrhuje Fero, aby sme si

s novými členmi dali spoločnú cyklotúru, kde im všetko vysvetlíme, ako sa má jazdiť v skupine. Nedeľu o týždeň sa stretávame a pridávajú sa k nám aj štyria noví. Fero všetkým vysvetľuje, že ak si zoberieme dva metre na cyklistu, tak keď nás bude niekto obiehať, je to ako keby obiehal poriadne dlhý kamión. Musíme ísť v tesnom závесе jeden za druhým, ukazovať prekážky na ceste a hlavne v žiadnom prípade bezdôvodne prudko nebrzdiť, spomaliť, alebo sa vysunúť z pelotónu. Ideme na Domašu spodnou trasou a vrchnou sa vraciame späť. Cesta dopadla presne tak ako Fero nechcel. Mala to byť ukážková jazda. Niektorí z nových nerešpektovali Ferove slová. Mali sme tam dva defekty, bezdôvodné vysúvanie sa z pelotónu a prudké zabrzdzenie na rovnej ceste, čoho dôsledkom bol hromadný pád. Po jeden bicykel muselo prísť auto. Po páde už nebol schopný ísť po svojich kolesách ďalej. Blíži sa ale deň, kedy vyrážame na cyklotúru a tak sa naše tréningy zhusťujú. Zvlášť využívame čas ráno, kedy nie je až tak horúco a vyrážame už od šiestej hodiny. Smer Cabov, Banské, Domaša Dobrá, ale aj z opačnej strany cez Detrík. Dávame si ešte posledné stretnutie a kontrolujeme splnenie úloh a čo je ešte potrebné vybaviť. Všetky ostatné úlohy a ich splnenie už odkonzultujeme cez Facebook alebo mobil.

Deň nula – piatok 1. júla 2016

Je piatok večer a postupne sa všetci schádzame na dvore rodiny Hrubovských. Prinášame všetky veci, ktoré nakladáme do sprievodného vozidla. Batožina dole, vrecúška s pohotovostnými vecami (bundy, dlhé nohavice, ...) zavesiť na háčik a na strechu náhradný bicykel a do boxu spacie vaky a karimatky. Kontrolujeme ešte pre istotu niektoré bicykle (obr. 1). Aby sme mohli čím skôr vyraziť, svätá omša sobotu ráno je o siedmej hodine.

Deň prvý – sobota 2. júla 2016

Ráno o siedmej je svätá omša. Na omšu ideme už všetci oblečení v dresoch Cykloklubu Fatimskej Panny Márie (obr. 2).

Po nej by sme mali odísť. Teoreticky. Dnes to bude asi s oveľa väčším meškaním ako inokedy. Nebudeme čakať iba na otca Mareka ale aj na Fera. Na naše prekvapenie otec Marek sa zbalil ešte pred svätou omšou. Pri svojich povinnostiach a uponáhľanom živote, klobúk dole. Predtým to robil vždy po svätej omši, lebo skôr na to nemal čas. Dnes je to Fero Baník. Ak chce ísť na týždeň preč tak, aby firma fungovala aj bez neho, jednoducho mu na balenie už neostal čas. Tak ešte máme čas. Aspoň na pokoji ukladáme batožinu do auta a prezliekame sa do nových náhradných dresov. Po skúsenostiach z minulých cyklopúti sme si dali vyrobiť ešte jeden dres, lebo niekedy sa stalo, že sme nemali možnosť vyprať si dres a tak sme sa ráno obliekali do prepotených dresov. Tak a už sme všetci komplet. Ešte spoločné foto (obr. 3) a požehnanie od otca Antona a 9³⁰ vyražame.

obr. 3

Vyrážame trinásti. Otec Marek, naše dve dievčatá a zvyšok. Desať mládencov, chlapov, otcov a dedov sa vydalo na púť. Na púť na bicykli na Kysuce, do Turzovky, na horu Živčák k Našej Nebeskej Matke. Odovzdať jej prosby a poďakovania našich veriacich a pripojiť k nim aj našu obeť - šesť dní na bicykli. Bez ohľadu na počasie. Či je teplo, a či zima. Či fúka vietor, alebo je bezvetrie. Či mrholí alebo je búrka. To všetko nás môže čakať. Pôvodne nás malo ísť štrnásť, ale jeden nový člen ochorel a tak sa ospravedlnil.

Naša prvá zastávka je ako vždy, keď ideme týmto smerom, Hanušovce nad Topľou – zmrzlina. Čas oznamuje 10^{18} . Prešli sme 23,5 km s priemernou rýchlosťou 27,2 km/hod.. Vonkajšia teplota je $33,6^{\circ}\text{C}$. Zatiaľ to ide veľmi dobre. 10^{40} vyrážame.

Ďalšou neplánovanou zastávkou o 11^{30} je čerpacia stanica Slovnaft v Prešove. Náš nový člen, Martin Stahorský z Čaklova, dostal defekt (obr. 4). Po rýchlej oprave, malom občerstvení a doplnení tekutín 11^{45} pokračujeme v ceste.

12^{25} dorážame do Sabinova do

Bistra u Bažanta, kde si dávame dobre vychladenú čapovanú

obr. 4

kofolu (obr. 5). Doteraz sme ubehli 62,5 km s priemernou rýchlosťou 26,5 km/hod.. Čistý čas jazdy je 2 hodiny a 21 minút. Teplomer ukazuje 33,5°C. Po suchom obede o 13³⁰ pokračujeme.

obr. 6

Za dedinou Kamenica nás čaká prvý väčší niekoľko kilometrový kopec (obr. 6). Na vrchole kopca je čerpacia stanica (obr. 7). Tu sme zastali na malý oddych a aby sme

sa dali zasa všetci dokopy.

Z malej zastávky nakoniec bolo 45 minút.

obr. 7

Pred nami sa otvorila úžasná Božia nebeská scéna. Videli sme na nebi ťažký vodný vodorovný pás, z ktorého ako záves, ako záclona sa liala voda dole. Vyzeralo to presne ako garníza, na ktorej visel vo vodorovnej polohe jeden veľký čierny oblak. Z neho voľne v pásoch padal hustý dážď. Padal rovno tam, kde bol cieľ našej dnešnej cyklopúte – na Starú Ľubovňu. Otec Marek to pre istotu telefonicky overuje a keď sme zistili, že je to naozaj tak, čakáme, čo bude ďalej.

Po viac ako polhodine sa búrkový oblak začal presúvať oblúkom k nám. Kým ho ešte máme po pravej strane, sadáme na bicykle a odchádzame.

Je 15¹⁵, teplota nám klesla o viac ako desať stupňov. Z 33,5°C na 23°C. Snažíme sa v rámci kopcov, ktoré máme ešte pred sebou napredovať čím rýchlejšie aby sme sa vyhli dažďu. Nepodarilo sa. V dedine Plavnica o 15⁵⁰ nás dostihol a sprevádzal nás na ďalšej ceste smerom do Starej Ľubovne. Tesne pred vstupom do mesta Stará Ľubovňa nás opustil. Prechádzame mestom a meníme formáciu. Z vláčika (jeden za druhým) na autobus (dvaja vedľa seba). O 16⁴⁰ prichádzame do prvého cieľa našej cyklopúte. Cirkevná základná škola sv. Mikuláša (obr. 8). Hneď prvý deň nás Pán vyskúšal, či sme

obr. 8

ochotní ísť ďalej. Bolo horúco, aj vietor fúkal. Potom bolo ochladenie a dážď. V tom daždi mi odišla všetka meracia elektronika na bicykli. A tak vôbec neviem koľko sme prešli, za

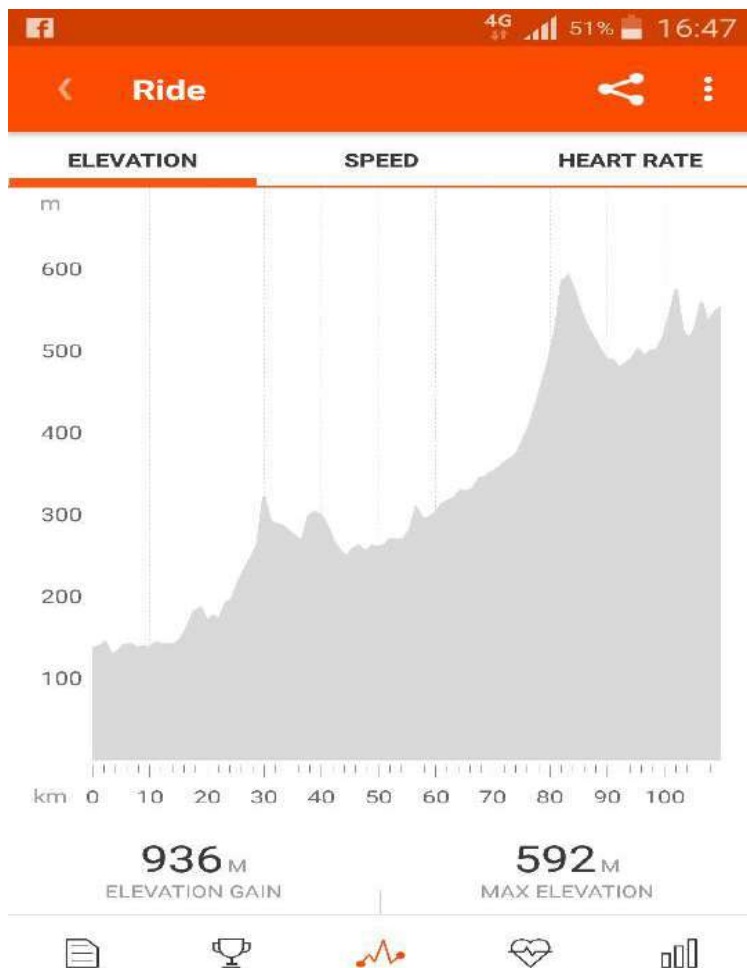
aký čas, akú máme priemernú rýchlosť, jednoducho nič. Budem si to musieť zistiť u chlapcov, ktorí majú na také meranie mobilnú aplikáciu.

O 16⁵⁰ k nám prichádza pán školník a otvára nám školu. Ukazuje nám dve triedy, ktoré budú na dnešnú noc našou spálňou. Máme k dispozícii veľmi slušne vybavenú kuchynku a veľkú spoločenskú sálu, kde sa konajú sväté omše (obr. 9).

obr. 9

Tam je aj videoprojektor, ktorý Rado hneď napojil na svoj notebook a tak môžeme večer ako v kine pozerať futbal. Vybaľujeme všetky veci z auta. Bicykle ukladáme do vestibulu. Pomaly sa premiestňujeme do tried a postupne sa sprchujeme. Dievčatá ešte odišli do Lidlu na nákup a chystáme dvojtitú večeru. Najprv výborná horúca polievka a po nej dojedáme všetko, čo sme si doniesli z domu. Výborné koláče a pizzovníky. S Ferom kontrolujeme zajtrajšiu trasu a hľadáme možné varianty, aby sme sa vyhli hustej premávke. Podľa Aladina (internetový prehliadač počasia SHMÚ) bude zajtra na toto ročné obdobie poriadna zima a dážď. Slnko nám bude svietiť až večer o 18⁰⁰. Po chutnej a výdatnej večeri sa pomaly všetci presúvame do spoločenskej sály na futbal. Futbal nefutbal, chlapci pomaly odchádzajú spať. Ani tí najvytrvavejší neostali pozerať až do konca. Horúco, potom zima, dážď, teplá sprcha a výborná večera robia svoje. O desiatej večer už všetci spali ako baránky.

Bilancia dnešného dňa podľa mobilnej aplikácie: prešli sme 109,8 km s priemernou rýchlosťou 26,2 km/hod. a s čistým časom na bicykli 4 hodiny a 11 minút. Nastúpané výškové metre (to znamená metre merané ako nadmorská výška, kedy sme išli iba stále hore) 936 a najvyššia nadmorská výška, ktorú sme dnes prekonalí je 592 metrov.

Tak prvý deň je za nami.
Dobrú noc!

Deň druhý – nedeľa 3. júla 2016

Dnes je nedeľa, tak som naplánoval iba takú pohodovú jazdu. Stará Ľubovňa – Zakopané – 85 km. Fero našiel ešte jednu skratku, síce cez kopce, ale mimo hlavného ťahu a ušetríme ešte aj päť kilometrov.

Svätú omšu (obr. 10) máme o ôsmej hodine, tak nemusím nikoho budiť. O 5⁴⁵ začalo pršať, ale poriadne, doslova lialo. Tesne pred ôsmou sa dážď trochu zmiernil, ale neprestal. Na

obr. 10

svätú omšu prichádza aj pán školník s rodinou (obr. 11). Čas začiatku sa posunul o 15 minút, ale vzhľadom na vonkajšie počasie nám to vôbec

obr. 12

obr. 11

nevadí. Svätú omšu sprevádzame mládežníckymi piesňami. Rado púšťa texty z noteboku cez videoprojektor na plátno. Ja som sa s gitarou pridal k Zuzke a ku mne s druhou gitarou pán školník. Na to, že sme všetci hrali prvýkrát spolu, to bolo celkom fajn (obr. 12). Po svätej omši všetko balíme. Dievčatá nám za ten čas išli nachystať raňajky. Fero upozorňuje chlapcov, že vzhľadom na počasie, je potrebné obliecť sa do nepremokavých cyklistických šiat – bundy, dlhé nohavice a nezabudnúť pozapínať všetky svetlá na bicykloch. Je prekvapený ako sa niektorí chlapci pripravili na cyklotúru. Na internete zisťujú, či je nejaký obchod s takým tovarom v Starej Ľubovni a či má dnes otvorené. Je – Sportisimo. A tak si chlapci idú kúpiť, čo

potrebujú. Na ich sklamanie predajňa nie je vybavená až takým veľkým skladosom a tak sa im podarilo kúpiť iba tri páry návlekov na nohy a zopár ledkových svetiel. Podelili sme sa so všetkým čo sme mali, aj tak dvaja ostali bez návlekov.

Dievčatá nám nachystali výbornú praženicu, kávu, čerstvú zeleninu, chlieb a domácu pomazánku. Super. Čo sme nezjedli balia do auta na desiatu.

Nakladáme všetko do auta a so slovami veľké ĎAKUJEM sa lúčime so školníkom. Ešte foto (obr. 12) a vyrážame. Čas 11²⁵.

obr. 12

Prší, fúka studený vietor a je zima.

12¹⁴ zastavujeme v Goralskej reštaurácii pri rieke Dunajec v Červenom Kláštore. Dávame si poriadne horúci slepačí vývar na zahriatie a dojedáme zvyšky raňajok (obr. 13). Už sme prešli 30,1 km s priemernou rýchlosťou 24,3 km/hod.

Stále prší a je zima. Či sa nám chce alebo nie, 13⁰⁵ pokračujeme v ceste. Neprešli sme ešte ani 500 metrov a Mišo dostal defekt. Tak musíme stáť a mrzneme. Aby sme nestuhli,

skáčeme, cvičíme a stále sa hýbeme. Mišo vymenil dušu a pri fúkaní mu strelila (obr. 14). Teraz je už príčina defektu známa. Na tom štrku pred Goralskou reštauráciou si musel rozrezať plášť. A tak sa situácia opakuje znovu. Tentoraz nemení iba dušu ale aj plášť.

Konečne ideme ďalej. Ešte sme sa ani nerozbehli a Janíkovi prasklo lanko na zadnej prehadzovačke. Nechceme sa v tomto počasí zabávať výmenou a tak narýchlo meníme bicykle. Janíkov na strechu a náhradný dole. Pokračujeme.

Už sme na poľskej strane (obr. 15). Navigácia nám vypadla.

obr. 15

Pýta si ďalší prestupný bod. Stojíme a upravujeme cestu.

Z mesta Trybsz cez Czarnu Goru do dediny Jurgov.

Na ceste dole kopcom dostal Rado na štrku defekt. Mení si dušu. Nevie, či prešiel desať metrov a dostal defekt na obidva

kolesá naraz. Teraz už niet čo riešiť. Aby sme sa nezdržovali v tejto zime, nakladá Rado bicykel na strechu a sadá si do auta.

Teplota klesla na 11°C . 16¹⁵ prichádzame na slovenskú hranicu. Neveríme vlastným očiam. Namiesto toho aby sme pokračovali po poľskej strane, sa vraciame naspäť na Slovensko. Sme na hraničnom prechode Jurgov PL/Pod spádom SK. Na slovenskej strane je Ždiar. Podľa prepočtu navigácie máme odtiaľ ešte 50 km do Zakopaného a to raz cez Tatry na Slovensko a druhý raz cez Tatry do Zakopaného. V tomto počasí to nie je žiadna prechádzka a tak sa radšej vraciame späť. Čaká nás ešte približne 23 km. Mišo dostal znova defekt. V tomto počasí je tých defektov už aj dosť. Ideme cez dedinu Brzegi. Ani neviem koľko kilometrov mala, ale iba hore kopcom. Hore dobrým a poriadnym kopcom. Otcovi Marekovi sa pokazila prehadzovačka. Našťastie nič vážne a tak po malej oprave ideme ďalej.

Dnešný dážď je dosť nepríjemný, ale iba zo začiatku. Potom tú vodu už ani nevnímam. Voda na mňa padá zvrchu, zdola, zo zadného kolesa mi strieka na chrbát, z predného kolesa na hrud', z bicykla predom mnou na tvár. V ústach mi medzi zubami škripe piesok z cesty.

Konečne prichádzame do cieľa našej cesty. Je 18¹⁸. Dokonca aj pršať prestalo. 18²³ vychádza slnko. Včerajšia Ferova predpoveď celkom nevyšla. Slnko sa omeškalo o 23 minút. Využívam tento slnečný čas a vychádzam von nafotiť si Tatry z poľskej strany. Predom mnou sa vypína horský masív Giewont

obr. 16

so svojim najvyšším vrchom Wielki Giewont s nadmorskou výškou 1895 metrov (obr. 16).

Dnes sme prešli 94,3 km s priemernou rýchlosťou 17 km/hod.. Čistý čas na bicykli 4 hodiny a 31 minút. Po všetkých skratkách, ktoré sme dnes prešli, sme urobili skoro o 15 km viac. Zo

Starej Ľubovni sme vyrazili o 11²⁵ a do Zakopaného dorazili 18¹⁸. Skoro 7 hodín. Za ten čas za normálnych okolností robíme aj s prestávkami okolo 135 km. Dnes, zima, dážď, samé

defekty a poruchy. Máme nastúpané 1 461 výškových metrov a najvyššia nadmorská výška, ktorú sme dnes prekonali je 1006 metrov. Oproti včerajšku je to skoro dvojnásobok.

Prichádzame na dvor Sestier sv. Jozefa (obr. 17). Fotky z ciest nemám žiadne. Vzhľadom na počasie sme pri odchode zo Starej Ľubovne odovzdali všetky mobily, foťáky, vysielачky, každú elektroniku do auta. Mobily mal iba Fero a Janík v nepremokavom

puzdre, aby sme mali spojenie s autom. Sestričky k nám sú veľmi milé. Obdivujú nás, že po takom zlom počasí sme prišli do Zakopaného na roweroch (bicykle po poľsky). Prosíme, aby ich samochod (auto po poľsky) dali von z garáže, aby sme tam mohli dať naše rowery, lebo po takom namáhavom dni potrebujú všetky poriadnu údržbu. Sestričky

nám splnili naše pranie a zároveň nám hovoria, aby sme všetky mokré a špinavé veci dali na jednu kopu. Vyperú nám ich a do rána ich budeme mať suché. Hneď zapli aj ústredné kúrenie aby sa z nás nikto nenachladil. V izbách máme príjemne teplo, k tomu ešte teplá sprcha a o pol ôsmej neskutočne bohatá večera (obr. 18). Na stole máme

pomarančovú šťavu. Ako predjedlo hustá polievka z misy, t.j. kto koľko chce, toľko si naberie. Ešte sa aj prišli opýtať, či nám bolo dosť. Hlavné jedlo – obrovský kus mäsa, ryža, kompót, zelenina.

Po takej bohatej večeri už iba ľahnúť a spať. Nie všetci. Väčšina chlapcov odišla do garáže skontrolovať, vyčistiť a premazať rowery, aby boli zajtra všetky funkčné. Opravu potrebujú hlavne Janíkov (výmena lanka zadnej prehadzovačky a následne správne nastavenie) a Radov (defekty na oboch kolesách) bicykel.

Spíme na štyroch izbách. Dve veľké na druhom poschodí (na prvom je klauzula) a na treťom dve dvojky. Na každom

poschodí máme sprchu a WC. Tak už sme všetci spolu na izbách a môžeme ísť spať. Dobrú noc!

P.S.: Dnešný deň som si predstavoval úplne inak. Mali sme prejsť 85 km a okolo druhej poobede dôjsť do Zakopaného. Potom spoločná obhliadka mesta. Zakopané so svojou drevenou architektúrou je naozaj krásne mesto. Ale našim hlavným cieľom mal byť kostol Fatimskej Panny Márie. Nič z toho nevyšlo. Božia vôľa bola iná, ako moja. Všetko prijímam s pokorou.

Deň tretí – pondelok 4. júla 2016

Už od štvrtej ráno som hore. O trištvrte na päť vstávam a idem sa modliť. 6³⁰ vyhlasujem oficiálne budíček. Niektorí sa snažili o 6²⁵ napodobniť kohúta, ale takým spevom by nenadchol žiadnu sliepku, čo by stála hneď pri ňom, nie to ešte našich chlapcov. Na siedmu máme nachystané bohaté raňajky. Čo zjeme, sestričky nám hneď donesú ďalšie. Dokonca nám priniesli aj desiatové sáčky, papier a pero, aby sme si mohli nachystať desiatu podľa svojej chuti a označiť. Využívame túto úžasnú možnosť a Zuzka všetky desiaty poctivo ukladá do plastovej prepravky. Po raňajkách si rozoberáme svoje čisté, suché a voňavé oblečenie a dokonca zbierame aj po radiátoroch našu cykloobuv. Sestričky nám nielen vyprali odev, ale ešte aj naše mokré topánky poukladali po všetkých radiátoroch, aby sme ich ráno mali suché. Úžasné. Slovom nedokážeme vyjadriť našu vďaku za ich starostlivosť.

Vyberáme naše rowery z garáže a pripravujeme sa na odchod. Podľa Aladina by dnes malo svietiť slnko a teplota by mala byť 20°C. Zatiaľ to vychádza tak na 50%. Slnko svieti už od rána. Už chýba iba tých 20°C. Po spoločnej modlitbe (obr. 19) a veľkým ďakujem o 8²⁰ odchádzame. Ešte posledný pohľad na

obr. 19

vrch Wielki Giewont (obr. 20) a ideme. Dnes nás čaká najdlhšia trasa – približne okolo 140 km. Chlapci chcú čím skôr odísť, ale na druhej strane nás láka

obr. 20

pozrieť si kostol Fatimskej Panny Márie. Obetujeme tento čas, veď Bohu nič nie je nemožné a stratený čas nám

vráti. Naša prvá cesta smeruje práve tam – ku Matke, do kostola.

Už prvý pohľad je úžasný. Je to obrovský komplex, kde hneď na začiatku dominuje kostol Fatimskej Panny Márie (obr. 21).

obr. 21

Celý areál je ohradený nádhernou kovaným plotom. Pred vstupom do areálu na stĺpoch z kameňa nás vítajú dve sochy. Po pravej strane sv. Pavol a po ľavej sv. Peter.

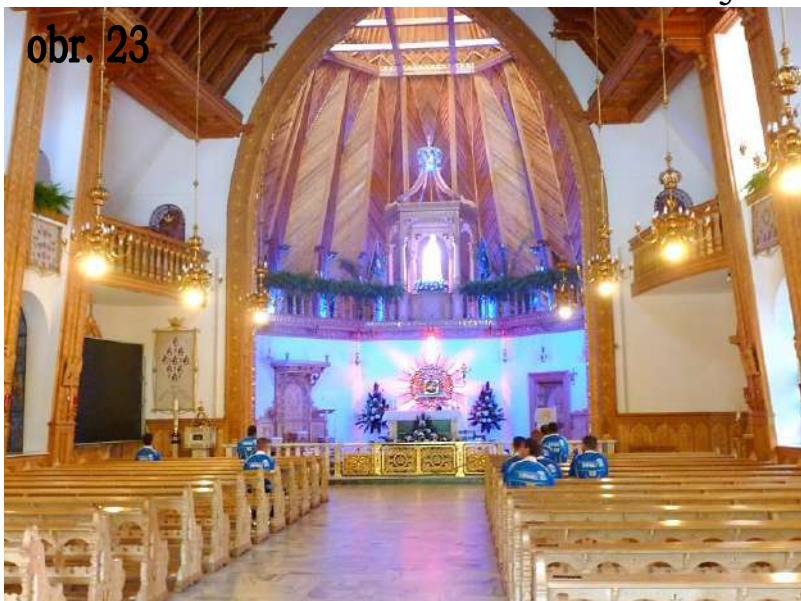
Pred vstupom do kostola nás čaká

18 schodov. V polovici schodišťa na pravej strane je socha sv. Jána Pavla II. s dátumom jeho pontifikátu za pápeža (obr. 22). Na priečelí kostola sú v nadživotnej veľkosti obrazy Roka milosrdenstva, vedľa neho obraz Božieho milosrdenstva so sestrou Faustínou a posledný je obraz Veľkej Fatimskej Novény r. 2009 – r. 2017. Pod nimi sú na mramorových

obr. 22

obr. 23

doskách vypísané prosby ku sv. Jánovi Pavlovi II. Nad vstupnými dverami je nápis v poľštine: „Sanktuárium Matky Bożej Fatimskej - Z vďačnosti za záchranu

sv. otca 13. 05. 1981“. Vchádzame dnu (obr. 23). Ostal som stáť v nemom úžase. Myslel som si, že umelci rezbári už zanikli, že žili v minulých storočiach a tu sa mi predstavila nádherná drevená rezbárska architektúra. Aj keby som chcel, neviem to slovami opísať. Lavice, presbytérium, schodište, obklady, zábradlie, spovednice, krížová cesta (obr. 24), strop – úžasné.

obr. 24

Po krátkom rozjímaní a tichej modlitbe opúšťame túto krásu, ktorú dokázali vytvoriť ľudské ruky na česť a chválu Božiu. Pri vstupných dverách som si vyfotil maketu (obr. 25) celého

obr. 25

komplexu a vychádzame von. Prechádzame na rýchlo dvorom, kde je Informačné centrum a kláštor (obr. 26).

obr. 26

musíme odísť. Poprosil som jednu pani, aby nám urobila spoločné foto (obr. 28) a odchádzame.

Pred východom ma upútal obraz Fatimskej Panny Márie s nápisom, kde sa píše:

„Nech Vás má Matka Božia

Mňa zaujala verná kópia súsošia detí z Fatimy, ktorým anjel podáva sväté prijímanie (obr. 27). Aj keď veľmi nerád,

obr. 27

obr. 28

Fatimska vo svojej ochrane a bezpečne Vás sprevádza na Vašej spiatocnej ceste“ (obr. 29). Sadáme na rowery a ideme hore kopcom. Dnes nás čaká prechod na Slovensko, severne okolo Západných Tatier. Cez celú Oravu až na Kysuce. Skôr než opustíme toto mesto, v skratke o vzniku kostola Fatimskej Panny Márie v Zakopanom.

obr. 29

Kostol Fatimskej Panny Márie v Zakopanom

V Zakopanom - v Krzseptówkach, pod horským tatranským masívom Giewont, je postavený nádherný nový kostol:

„ Sanktuarium Matky Bożej Fatimskiej“.

Vo svete je známy pod názvom „Poľská Fatima“.

Krátka história²

² <http://sestrysvkriza.sk/2015/04/sanktuarium-matky-bozej-fatimskej-na-krzeptowkach/>

I. Pallotíni v službe “fatimského posolstva”.

Od roku 1946 sa otcovia pallotíni v Poľsku stali šíriteľmi a misionármi fatimského kultu. V roku 1951 sa Krzeptówki stali Centrom fatimského kultu v Spoločnosti katolíckeho apoštolátu a roku 1961 skupina pallotínskych misionárov začala exercície – Dni duchovnej obnovy na tému “rodinného ruženca”, ktoré boli spojené s navštívením sochy Fatimskej Panny Márie na území celého Poľska.

II. Kaplnka Nepoškvrneného Srdca Panny Márie.

Vznikla roku 1951 a posvätená bola, už nebohým, otcom arcibiskupom Baziakom dňa 11. októbra 1959. V kaplnke sa nachádza historická socha Fatimskej Panny Márie, ktorú roku 1961 dostal Štefan kardinál Wyszyński a potom ju odovzdal do tejto kaplnky.

15. októbra 1961 vtedajší biskup Krakova – Karol Wojtyła posvätil sochu, aj kaplnku v parku.

21. októbra 1987 v Ríme na Námestí sv. Petra Svätý Otec Ján Pavol II. korunoval sochu Matky Božej Fatimskej.

III. Kostol Matky Božej Fatimskej

Poliaci dňa 13.5.1981 – v deň atentátu na pápeža Jána Pavla II. – sľúbili, ak sa pápež uzdraví, postaviť nový kostol k úcte Fatimskej Panny Márie. Za uzdravenie pápeža sa veľmi intenzívne dennodenne modlili v blízkej kaplnke...

Pápež bol zázračne uzdravený a Poliaci začali ďakovné vótum za záchranu jeho života. V júli 1987 bolo posvätené miesto pod novostavbou. 13. mája 1992 posvätil nový kostol krakovský metropolita František Kardinál Macharski.

IV. Návšteva Jána Pavla II.

Dňa 7. júna 1997 na 1. sobotu mesiaca a liturgickú spomienku Nepoškvrneného Srdca Panny Márie do Sanktuária Fatimskej Panej na Krzeptówkach prišiel Svätý Otec Ján Pavol II. Po príchode do sanktuária najprv navštívil miestnu kaplnku Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Potom slúžil v kostole svätú omšu, počas ktorej dedikoval³ kostol a povedal homíliu.

³ venoval, daroval, zveril

Opúšťame mesto Zakopané, ale cesta sa vôbec nezmenila. Ideme stále hore kopcom. Cesta vedie väčšinou cez smrekové lesy. Prechádzame cez prírodnú rezerváciu Cichoviaňski las.

obr. 30

Tá príroda je nádherná (obr. 30). Samozrejme aj naše dievčatá v sprievodnom vozidle sú

obr. 31

nádherné. Nie všetky zábery počas jazdy na bicykli sa dajú dobre urobiť (obr. 31). Ale nahradíme ich inými (obr. 32).

Pomaly začína lesov ubúdať a my začíname pomaly klesať. Po dvadsiatich kilometroch prichádzame na poľsko-slovenskú hranicu (obr. 33). Niektorí

obr. 32

obr. 33

obr. 34

z našich (Mišo) svojským spôsobom vyjadrujú radosť z návratu na rodnú slovenskú zem (obr. 34).

O 10¹² prichádzame do mesta Tvrdošín.

Tu musí Marek vymeniť svoj bicykel za náhradný. Odišlo mu zadné koleso. Dievčatá sa maximálne snažia a v každom obchode s bicyklami až po Turzovku zastavujú a pýtajú náhradné diely na Marekov bicykel. Odpoveď je skoro všade rovnaká. Tu na Orave idú na predaj väčšinou horské bicykle. Cestné nemajú vôbec v ponuke a ani náhradné diely na nich nedržia.

My pokračujeme ďalej po Orave. Kopce sa striedajú s dolinami. Orava, tak ako aj celé Slovensko, je nádherná. Pred dedinou Breza na oddychovom parkovisku stojíme. Vzhľadom na rozpadávajúce sa stoly a lavice usudzujem, že v tomto tisícročí sa tu ešte žiadna údržba nekonala. Každý konzumuje desiatu, ktorú si sám nachystal (obr. 35).

Hneď vedľa nás je kaplnka zasvätená Panny Márii-Matke cirkvi Pod Pekelnou (obr. 36). Zvláštny názov pre kaplnku. Vo vnútri kaplnky sú dve mramorové dosky. Na jednej je výrok z II. vatikánskeho koncilu o úcte k Panny Márie a na druhej je v krátkosti história tejto kaplnky. Ja

iba spomeniem, že dedina Breza bola založená v roku 1590. Na pokraji jej chotára v Pekelnej postavili v roku 1619 kaplnku.

Znovu ju postavili v roku 1910 a v rokoch 1965 - 1966 ju rekonštruovali.

Zatiaľ sme prešli 61 km s priemernou rýchlosťou 25,5 km/hod. Zatiaľ to ide naozaj veľmi dobre. Po malom občerstvení a doplnení tekutín o 11⁴⁸ po 27 minútach oddychu vyrážame ďalej. Za sebou už máme viac ako jednu tretinu.

Za chvíľu prechádzame cez dedinu Zákamenné kde je pochovaný biskup Ján Vojtašák a ideme iba stále hore kopcom. Ideme na kopec Vychylovka. Cesta pekná široká, ale stúpame. Až prichádzame na vrch Kohútik - 946 n. v. a odtiaľ už iba dole kopcom. Tento kopec je hranicou medzi Oravou a Kysucami. Vyzerá to tak, ako keby sme išli po úpätí jednej veľkej doliny. Motorkári zrejme tento kopec dobre poznajú a kým my vyjdeme

hore a spustíme sa dole, oni túto trasu absolvujú min. 3-krát. Tesne pod vrchom zastavujem, aby som si sfotil tú krásu (obr. 37). V tej rýchlosti dole kopcom, možno 70 km/hod. a viac, som sa neodvážil vybrať fotoaparát a fotiť za jazdy. Stačil by úplne malý kamienok na ceste a znamenalo by to pád. V tej rýchlosti a na kopci akom sme sa nachádzali, si radšej ani nepredstavujem dôsledky pádu. Cesta dole kopcom nás priviedla do Novej Bystrici.

Tu sa dávame zase všetci dokopy a čakáme na sprievodné vozidlo. Po krátkej rozprave o zážitkoch a pocitoch z tohto úžasného zjazdu pokračujeme po ceste smerom na Starú Bystricu. O pol druhej prichádzame do Starej Bystrice.

Aj keď má štatút obce, z prvého pohľadu vyzerá ako malé mestečko. Ako prvý v obci náš víta Hotel Bystričan. Rozmýšľame, či sa tu nenaobedujeme. Hovorím chlapcom, že o chvíľu bude 14⁰⁰ a tak sa idem pozrieť do centra dediny, kde je jediný orloj na Slovensku. Keď som sa po chvíli cesty po mačacích kockách otočil, zistil som, že ma všetci nasledujú. Prichádzame na malé námestie, ktoré by im mohlo nejedno mesto závidieť. Sú tu hneď tri reštaurácie, obecný úrad, pošta, obchody a orloj⁴.

⁴ https://sk.wikipedia.org/wiki/Star%C3%A1_Bystrica

Po chvíli rozhodovania kam na obed, začali hodiny na orloji odbíjať dve hodiny po poludní. Najprv mních na najvyššom vrchu zazvonil dvakrát a oznámil nám tak, koľko je hodín. Potom sa ozval druhý zvon a začali sa postupne vystavovať svätí, ktorí majú veľa spoločného s našim milovaným Slovenskom. Po tomto úžasnom prekvapení, nasleduje ďalšie. Na námestie, spod orloja, prichádza slečna a cez mikrofón nám rozpráva o histórii tohto jediného a jedinečného slovenského skvostu. V rámci rekonštrukcie námestia bol v obci postavený jeden z najmladších orlojov na svete. Dokončený bol v roku 2009. Jeho autorom je významný slovenský sochár Viliam Loviška.

Architektom Ivanom Jarinom bol prepracovaný do výkresovej dokumentácie. Tvarovanie diela v šindľovej konštrukcii bolo možné vďaka 80 dreveným ramenám, ktoré tvoria kostru orloja. Orloj sa nachádza pri bočnej stene kultúrneho domu.

obr. 38

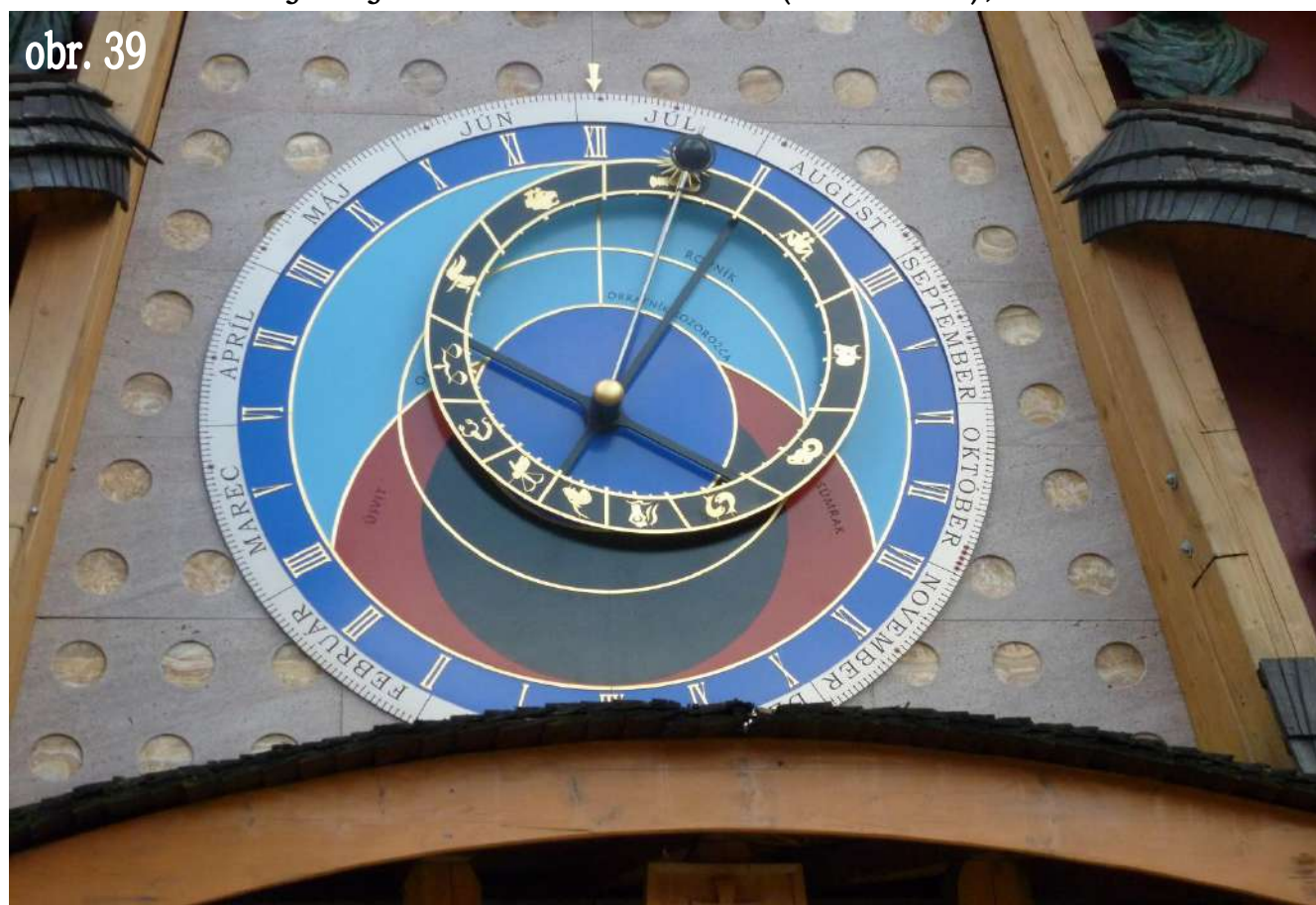
Celé dielo má tvar štylizovanej podoby Panny Márie Sedembolestnej patrónky Slovenska (obr. 38).

Je označovaný za najväčšiu drevenú sochu na Slovensku. Vonkajšiu výzdobu tvoria busty historických osobností Slovenska odliate z bronzu: z najstaršieho obdobia je to knieža Pribina a kráľ Svätopluk, z 19. storočia sú to kodifikátori slovenského jazyka Anton Bernolák a Ľudovít Štúr, z 20. storočia je to Milan Rastislav Štefánik a Andrej Hlinka. Všetkých šesť plastik bolo odliatych z bronzu v ateliéri Tri kamene v Stupave.

Každú hodinu sa objavujú figúrky svätých spojených so Slovenskom: sv. Cyril, sv. Metod, sv. Andrej - Svorad, sv. Benedikt, sv. Gorazd, sv. Bystrík a sv. Vojtech. Všetky sochy slovenských apoštolov vytesal z topoľového dreva ľudový rezbár Peter Kuník z Tvrdošína.

Vo vežičke orloja sú umiestnené dva zvony. Prvý zvon nesie meno Svätý Juraj a odbíja čas. Na ňom je text: Slovenský orloj Stará Bystrica R. P. 2009. Zvon dal odliať žilinský župan Juraj Blanár. Druhý zvon sprevádza svätcov a vytvára tak zvukovú kulisu. Nesie názov Riečnická Madona a text: Na pamiatku zatopených obcí Riečnica a Harvelka dal odliať nitriansky biskup Viliam Judák.

Srdcom orloja je tzv. astroláb (obr. 39), teda ciferník

s astronomickými údajmi. Práve astroláb robí zo Slovenského orloja v Starej Bystrici jediný a prvý orloj na Slovensku. Bez astrolábu nemôže byť orloj orlojom. Obec Stará Bystrica oslovila pražskú firmu SPEL, ktorá navrhla a zostrojila astroláb pre Slovenský orloj v Starej Bystrici. Astronomické údaje sú špeciálne navrhnuté pre zemepisnú polohu Starej Bystrice, nejde teda o kópiu iného orloja. Ide o veľmi zložitý astronomický a hodinársky mechanizmus, ktorý je riadený počítačom.

Farebnosť hlavnej dosky astrolábu je daná fázami dňa: čierna noc, červená úsvit, bledomodrá deň-obzor, červená súmrak. Ručička so slnkom sa pohybuje po týchto poliach podľa toho, kde sa reálne slnko nachádza. Hlavná doska astrolábu je ďalej delená zlatými lemovkami, ktoré označujú rovník, obratník raka, obratník kozorožca a tzv. miestny poludník, teda úsečku priamky, ktorá ukazuje kedy je slnko najvyššie na oblohe nad Starou Bystricou. Orloj v Starej Bystrici tak ako jediný z jestvujúcich orlojov na svete ukazuje tzv. pravý slnečný čas.

Okrem toho astroláb ukazuje polohu mesiaca na oblohe, fázy mesiaca a polohu slnka v znamení zverokruhu. Na vonkajšom okraji je tzv. kalendárna doska, ktorá má 366 dielov a každý deň sa otočí o jeden diel. Významné slovenské sviatky a pamätné dni sú na kalendárnej doske označené červenou hviezdikou.

Ateliérom Byzant je v priestore pod orlojom výtvarne navrhnuté Umelecké informačné centrum. V tomto priestore vznikla malá predajná galéria, v ktorej sa vystavujú diela profesionálnych i neprofesionálnych umelcov. Predajňa suvenírov a informačno-turistická kancelária. Zároveň tu bude sprístupnené schodisko k zadnej časti orloja, v ktorej si budú môcť návštevníci pozrieť mechanizmus orloja.

Ešte spoločné foto (obr. 40) a na odporúčanie miestnych odchádzame z centra dediny a ideme na obed do Bystrickej reštaurácie. Je blízko hlavnej cesty. Skoro ako motorest. Veľa ľudí, ktorí prechádzajú touto cestou sa tu zastavujú. Pred reštauráciou je parkovisko, takže žiadny problém.

Čas 14²⁰. Doteraz sme prešli 101,3 km s priemernou rýchlosťou 24,5 km/hod. Čistý čas na bicykli 4 hodiny a 7 minút.

Obedujeme v úplnej pohode. Máme pred sebou už iba 40 km. Po výbornom obede a následnom odpočinku na zelenom trávniku vedľa reštaurácii, 15⁵⁰ odchádzame. Cesta nám ide naozaj veľmi dobre. Ideme bez jedinej zastávky. Vetrík sem tam zafúkal, aby nám pripomenul, že je tu. Aj slniečko sa na nás usmieva a udržiava nám teplotu okolo 20°C. 17⁵⁰ prichádzame na dvor Penziónu Mária (obr. 41), v dedine Korňa, ktorý sa nachádza hneď pod cestou na horu Živčák. 18⁴⁰ sme už všetci ubytovaní. Bicykle máme uložené pod zámkom v sklade vedľa penziónu. 19³⁰ večera a po nej voľný program. Dnes sa nemusíme ponáhľať do postele, lebo zajtra, čo sa týka bicyklov, máme voľný deň. Každý to využíva po svojom. Televízia, internet, ale po chvíli sme všetci spolu na jednej izbe. Debatujeme, vtipkujeme až do neskorého večera.

Bilancia dnešného dňa: Bola to najdlhšia etapa, z ktorej priznám sa, som mal trochu strach. Samé kopce, vrchy. A pritom to bolo úplne naopak. Pán robí úžasné veci. Táto etapa bola úplne pohodová. Prešli sme rovných 144 km za 6 hodín a 36 minút. Priemerná rýchlosť bola 21,8 km/hod. a nastúpali sme 1293 metrov. Maximálna nadmorská výška, ktorú sme dnes prekonalí bola 959 metrov.

obr. 41

Dnes nie je budíček. Raňajky sú o deviatej hodine, tak verím, že dovtedy všetci povstávajú. Po nich ideme pešo na Horu Živčák. Je to okolo 3,5 kilometra poriadne do kopca. O 11⁰⁰ je tu svätá omša (každý deň). Všetko je tak ako som predpokladal. Dokonca niektorí hladoši už o pol deviatej sedeli v reštaurácii a pokorne čakali na raňajky. Po výdatných raňajkách si ešte dávame kávu a chystáme sa na výstup na horu. Všetci si obliekame modré tričká z minuloročnej cyklotúry do Czestochowej. Ešte spoločné foto (obr. 42) a ideme. Niektorí

odvážlivci to chceli skúsiť bicyklom, ale my ostatní sme ich od toho odhovorili. Už prvé kroky hore po ceste na Horu Živčák ukázali, že sme urobili dobre. Cesta je síce dobrá, asfaltová, hladká, ale strmá a veľmi úzka. Dole na začiatku a hore pri chráme je semafor. Zelená farba sa mení raz za dvadsať minút. To znamená, že dvadsať minút idú autá hore a potom opačne. Dvadsať minút zase autá dole. Keď išlo auto, museli sme stále

zísť z cesty. Ani si neviem predstaviť ako by sme túto premávku zvládli na bicykloch. Asi hore tlačiť cez les a iba na spiatocnej ceste sa spustiť spolu s autami. Pomaly vystupujeme hore a podľa kondície jednotlivých členov cykloklubu sa pomaly rozdeľujeme (obr. 43). Ale kráčame stále vyššie a vyššie. Blížšie

obr. 43

ku Matke. Po ceste sa občerstvujeme lesnými jahodami. Ideme po lúčkach, cez les, ale stále stúpame.

Predtým než dôjdeme celkom hore ku chrámu, trochu informácii zo života Matúša Lašuta⁵.

Zjavenie Matúšovi Lašutovi

Matúš Lašut pred zjavením

Matúš Lašut sa narodil vo Vysokej nad Kysucou, 10. apríla 1916, ako prostredné z troch detí.

Ani nie päťročnému, mu zomiera matka, dožijúc sa ledva 32 rokov. V siedmych rokoch ho bieda v rodine, vyháňa do služby k úplne cudzím ľuďom. Slúži ponajprv ako pastier dobytky, s ktorým trávi nielen dni na paši, ale i noci - v chlieve na slamníku. Na školu je čas len v zime, keď niet kam vyháňať, takže si v lete nosí knižky priamo na pastvu a učí sa sám. V trinástich sa naňho usmeje šťastie a dostane sa do služby - síce ďaleko od domova - ale do vlúdnej a slušnej rodiny vo Frýdku-Místku. Nový domov ho víta nevídaným pohodlím. Po práci smie jedávať s celou rodinou za jedným stolom a konečne spáva ako človek, vo vlastnej, čistej posteli. Tu na Severnej Morave, vďaka dobrým ľuďom, má v nedeľu čas chodiť do kostola na sväté omše. Zakrátko dostáva, gazdovou zásluhou,

⁵ <http://www.zivcakova.sk/02Zivcakova/MatusLasut.html>

aj prvé sväté prijímanie a čoskoro i birmovku. V službe zostáva až do času, keď je povolaný na vojenskú službu. Po jej skončení sa vracia do Turzovky a zakladá si rodinu.

Od narodenia je pripútaný ku kysuckej prírode a tak sa, po skončení II. svetovej vojny, zamestnáva ponajprv ako lesný robotník a neskôršie ako hájnik. Pri tejto tvrdej, ale oslobodzujúcej práci, zostáva až do roku 1958, kedy ho komunistická moc, po prvý krát zaistila - v súvislosti so zjavením Panny Márie. Vtedy sa totiž stalo niečo, čo od základu zmenilo samotného Matúša Lašuta, s Lašutom aj Turzovku a tisícky ľudí z blízkeho okolia, i ďalekého zahraničia.

Príbeh stretnutia Matúša Lašuta s Matkou Božou

Píše sa 1. jún 1958 a okrem toho, že je nedeľa, je ešte aj sviatok Najsvätejšej Trojice. Keď kráča lesnou cestou na Okružlu pri Turzovke, cíti sa nie veľmi spokojný. Vie, že by mal

obr. 44

byť skôr v kostole, ako tu, vo svojej hore, ale nepomôže si. Je v službe a tá neberie na žiadny sviatok ohľady. Nič si teda nepomôže, zatne sa a ide. Cestu pozná dokonale a keďže to má už od detstva vo zvyku, zastavuje sa na mieste, ktoré volajú miestni ľudia Živčák, alebo Živčáková, pri obrázku Matky Božej, visiacemu na jednej z borovíc hneď vedľa chodníka. Kľakne si, prežehná sa a modlí sa obvyklú modlitbu. Otče náš,odpusť nám,zbav nás Zlého. „Zdravas Mária“ však už nedokončí. Jeho pozornosť zaujme krátky, ale jasný záblesk vľavo od obrázka. Otočí sa tým smerom a zmeravie. Akoby na podstavci stojí pred ním socha Panny Márie

Lurdskej (obr. 44). Má aspoň dva metre. Biele rúcho, modrá stuha, na hlave dlhý závoj, ktorý však vôbec nezakrýva peknú dievčenskú tvár, obrátenú priamo k nemu. „Kde sa tu tá socha tak z ničoho nič vzala?“ Keď si však uvedomí, že všetky stromy okolo nej zmizli a miesto nich je záhon plný bielych kvetov s drobunkými korunkami v tvare krížika, prestáva chápať. Kvety tvoria koberec a čím sú bližšie k soche, tým majú väčšiu výšku. Vytvárajú tým akýsi kopec, na vrchole ktorého je - Ona. Teraz už vidí, že to nie je socha. Ľahký vietor trochu pohne závojom, odkryje kúsok z vlasov. Už je to celkom jasné. Stojí pred ním, užasnutým a celým roztraseným, samá Kráľovná Neba. Zrazu je všade plno svetla. Aj Máriin šat sa rozjasnil, závoj sa žiarivo skvie a ruženec, ktorý drží v rukách, je z čistých perál a diamantov. Ako všetko okolo, aj jej tvár je plná svetla a priamo pred ním, neustále krásne. Priamo naňho upiera prenikavý, ale, tak sa mu aspoň zdá, zároveň aj trochu prísny pohľad. Keď sa im oči stretnú, už nič okrem nej, pre neho neexistuje. Stráca rozum, opúšťajú ho myšlienky, všetko okolo, i jeho celého preniká - Božia Matka. Je celkom v jej moci.

Mária dvíha pravú ruku a ukazuje na ohrádku, ktorá tu na tomto mieste bola už oddávna a ohraničovala priestor okolo jej obrázka. Matúš sa pozrie tým smerom a ihneď pochopí. Berie kladivo, ktoré visí na plôtku a zatĺka na pôvodné miesto tri latky, ktoré už len tak-tak držali, takmer odtrhnuté od ohrádky. Keď spraví, čo treba, zbadá na perách svojej Pani spokojný úsmev. Vzápätí trošičku nadvihla rukou žiariaci ruženec a Matúš zasa okamžite chápe. Uvedomí si však, že nielen že nemá vlastný ruženec, ale ani sa ho nevie modliť. Preľakne sa, ale Panna Mária opäť ukazuje kamsi, smerom, kde bol ešte pred chvíľou jej obrázok. Toho však teraz niet a jemu je jasné, že na mieste, kde je Mária prítomná osobne, nie sú potrebné žiadne jej symboly. Ona však neprestávala ukazovať stále na to isté miesto. Teraz to Matúš zbadal. Akoby vo vzduchu vidí mapu sveta, akýsi plošný obraz zemegule. Štáty nemajú hranice, vidno len jasne ohraničenú súš od mora. Súš bola zelenej a žltej farby, more modrej. Matúš po prvý krát nechápe význam obrazu. Tu sa mu však pod zemeguľou objavuje tabuľka s nápismi, ktoré vysvetľujú symboliku obrazu. Zelená farba je farba Dobra a znázorňuje hory a

pohoria, Žltá farba je farba Zla a sú ňou vyfarbené roviny. Nápis však vzápätí mizne a objavuje sa výzva. Doslova znela: „ČINTE POKÁNIE!“ – „MODLITE SA ZA KŇAZOV A REHOLNÍKOV!“ – „MODLITE SA RUŽENEC!“ Hneď ako si Matúš výzvu prečíta, zbadá, že na obraze sa niečo deje. Žltá farba začína prekryvať farbu zelenú - Zlo sa vo svete šíri na úkor Dobra. Bolo to jasné znamenie a Matúš to pochopil nielen vizuálne, ale hlavne kdesi hlboko vo svojom vnútri. Opäť sa objavuje tabuľka s výzvou o pokání a modlitbe. Tá sa zjaví aj tretí krát, ihneď ako zmizne aj tretí obraz, na ktorom už žltá farba celkom pohltí farbu zelenú. Pod obrazom vidno varovanie: „AK SA ĽUDIA NEPOLEPŠIA, ZAHYNÚ.“ Na celú zemeguľu padal akoby žltý dážď. Dážď hriechov a zla.

Obraz sa opäť mení - už po štvrtý krát. V mori, okolo pobrežia vidno obrovské výbuchy, metajúce na pobrežie hmotu, ktorá zaplavuje zem. Kam dopadne, tam zanikne život. Na tabuľke sa objaví výstraha: „KEĎ SA ĽUDIA NENAPRAVIA, PRÍDU STRAŠNÉ POHROMY JEDNOTLIVO I HROMADNE A ĽUDIA BUDÚ HYNÚŤ RÔZNYMI SPÔSOBMI.“

Piaty a šiesty obraz, ktoré sa potom na mape objavujú, si Matúš ponechal ako tajomstvo, zjavené len jemu. Vo svojom vnútri pocítil, že by ich poznanie ľuďom nijako neprospelo.

V poslednom - siedmom obraze, Panna Mária Matúšovi Lašútovi ukazuje, ako by mohla vyzeráť zem, keby sa ľudia obrátili a žili podľa Božej vôle. Zem je ožiarená slnečným jasom. Pokrýva ju svieža zeleň, všade samé kvety. Z obrazu cítiť radosť, súlad a mier. Nad Zemou sa vznáša zjav Nepoškvrneného Počatia, ktoré s ružencom v ruke ochraňuje všetky národy. Matúšovi je už teraz jasné, že modlitba svätého ruženca je tá zbraň, ktorou si ľudstvo môže vybojovať a vyprosiť pre svet pokánie, pokoj a blahobyť na zemi a spásu duše.

Pri pohľade späť na Pannu Máriu, ktorá bola celá ožiarená slnkom, vychádzajúcim spoza jej chrbta, Matúš zbadá, že mu znovu ukazuje na tabuľku. Objavujú sa na nej slová: „Keď všetko splníš, prídeš...“ Popri tom Pani ukázala smerom do neba. Obloha na jej pokyn klesá k zemi a utvorí nad horou oblúk v tvare zvonu. V tej chvíli ju však pretína blesk a nad miestom, kde stála Mária sa objavuje žiariaci trojuholník. V

jeho strede stojí nekonečne majestátny, sám Pán Ježiš. Postavou, tvárou i vlasmi, akoby Matke z oka vypadol. Oblečený je do dlhého rúcha a červeného pláša, prehodeného cez pravé rameno. V ľavej ruke drží križ a pravou ukazuje na svoje žiariace Srdce, z ktorého po chvíli vyšľahli tri lúče. Dva z nich dopadnú po Matúšových bokoch, ten prostredný ho priamo zasiahne. Obrovskou silou je hodený na zem. Padá na tvár a stráca vedomie. To posledné čo začul, bol hlas zvona, odbíjajúceho poludnie.

Matúš Lašut prichádza k sebe asi po troch hodinách a na prvý pohľad nič okolo neho nenasvedčuje, že by sa tu stal zázrak. Všetko okolo, stromy i obrázok je na svojom mieste. Kvetiny zmizli. Tvár má otlačenú od zeme, od dlhého ležania na zemi, ale odev má čistý a nepokrčený. To jediné rukolapné, čo mu po tomto zážitku zostane na celý život, je ruženec, ktorý nachádza v malej priehlbínke. Vie dobre, že ho tu nikto nestratil, lebo by si ho predtým celkom iste všimol. Zodvihne ho a naraz to dokáže. Dokáže sa modliť modlitbu slávnostného ruženca. Tú modlitbu, ktorú sa dodnes modliť nevedel. Nepochybuje o tom, že je to dar od Panny Márie. S obrovskou radosťou sa pustí do rozjímania o ružencových tajomstvách a necháva sa nimi celý uchvátiť. Po ďalších troch hodinách modlitby a po tom, ako si darovaný ruženec zavesil na krk, schádza z hory - do Turzovky.

Život Matúša Lašuta po zjavení

Matúša Lašuta tento zážitok od základu zmenil. Je iný ako predtým. Okamžite si to všimnú najprv jeho najbližší a vzápätí i všetci tí, s ktorými sa predtým stýkal. Každý deň je na svätej omši a svätom prijímaní. Ľudia sa pýtajú a on odpovedá. Rozpráva i nalieha. Jedni veria, iní nie. Tí, ktorí uverili, jeho rozprávaniu, sa zúčastňujú spolu s ním, na prvej púti na Živčákovú horu. Koná sa 8. septembra 1958, na sviatok Narodenia Panny Márie. V tento deň sa rodí čas mnohých púti, ktoré sa až podnes usporiadajú, na oslavu našej Nebeskej Matky. Matúš zúčastneným hovorí o tom, čo sa bude v najbližšej dobe, v tomto kraji diať. Ľudia vyšliapu mnohé chodníky na toto miesto, ktoré bude v stálej úcte medzi tými, čo uverili, že tento zabudnutý kút Slovenska, posvätila

bezprostredná prítomnosť Panny Márie. Lašut však pútnikom prezradí dopredu i fakt, že ho do troch dní prídu zatknúť. Ihneď po návrate z hory sa ho z jeho domu pokúsia odviesť príslušníci komunistickej polície, ktorá si vtedy hovorila „Verejná bezpečnosť“. Ľudia im to pre tento deň ešte znemožnia. Ubránia Lašuta vlastnými telami. Matúš Lašut sa však na príkaz moci, dostaví na prvé vypočúvanie do okresného mesta - Čadce. Zadržia ho za verejné poburovanie. Vyšetrovanie bez prestania prebieha počas štyroch dní. Vlákia ho po všetkých možných miestach v Čadčianskom okrese. Nasadnúť, previezť, vysadnúť, vypočuť. Zdalo sa to akoby donekonečna. Desiatky zápisov a v nich do bodky stále to isté. V piatok 12. septembra, ho prevážajú do psychiatrickej liečebne v Bytčici pri Žiline. U nás sa jej v tej dobe nehovorilo inak, ako bláziniec. Aj jeho sa všetkými silami snažia spraviť bláznom. Absolútne zdrviť sa im ho nepodarilo ani po 10 mesačnej väzbe na uzavretom oddelení, tejto, tak ľahko zneužívanej inštitúcie. V júni 1959 Matúša prepúšťajú. Nezlomeného. Štátna moc to však robí len preto, aby mu mohla pripraviť ďalšie, ešte neľudskejšie prekvapenie. Sotva sa dá trochu dohromady, už ho čaká ďalšie zatknutie. 22. septembra ho priamo od práce v lese, opäť zoberú do Bytčice. Tam pobudne tentoraz už 14 mesiacov. Opäť na chvíľu domov. Bol to jasný zámer. Ani chvíľu pokoja, neustála neistota. V septembri 1961 ho po tretíkrát internujú. Na 14 dní Bytčica, potom tri mesiace „liečenia“ v českých Kosmonosoch. A tak podobne to šlo dohromady päť rokov. „Psychiatrické liečebne“ - horšie ako mnohé väzenia. Denne aj dve vyšetrovania rôznymi komisiami, desiatky elektrošokov, chemická terapia, hypnotizéri, vyhrážky, psychický nátlak. Z posledného „preliečenia“ sa vracia domov takmer slepý a bez jediného zuba. Chemická liečba „zabrala“. Takmer mu zničila telesné zdravie. Matúš však zostáva pevný, nezlomený.

Všetci čo Matúša Lašuta poznali osobne, aspoň tak dobre, ako pravdu o beštiálnom režime tých rokov, nepochybovali a dodnes nepochybujú o jeho duševnom zdraví. Kedykoľvek a kdekoľvek sa s ním ozajstný človek stretol, mohol rozprávať len o istote a pokoji, vyžarujúcich z jeho osobnosti a prostej reči. Pravda sa ani inak vyrozprávať nedá. Jednoduché vety,

jednoznačné slová, úsmev. Nezastrašený navštevoval denne sväté omše. Pri jednej z nich prekľachal celú hodinu v kaluži vody, stečenej z dáždnikov, no vstal suchý a čistý. Niekoľkokrát po svätom prijímaní zostal v strnulej polohe, s hlavou sklonenou až k zemi. Pri pokuse zdvihnúť ho a pomôcť sa mu postaviť, ním nepohla ani partia chlapov. Boh - rybár - svojho Matúša už chytil do svojej večnej siete a nič a nik mu ho už nevytrhol.

Matúš Lašut dožil svoj život v Turzovke. Skonal 10. augusta 2010 vo veku 92 rokov. Bol úžasným svedkom Božej milosti, ochotný s kýmkoľvek sa podeliť o svoje zážitky, život i vieru. Osobne ho spoznalo už veľa významných osobností. Medzi tých, ktorí si spolu s ním, púťou na Živčákovú horu, uctili našu večnú Matku, bol aj pán biskup Pavol Hnilica. Okrem neho stovky ďalších duchovných, prichádzajúcich slúžiť sväté omše z celého Slovenska, Čiech a Moravy, Poľska, celej Európy i spoza mora. Na svoju turzovskú horu pozýva Matúš aj Teba.

My postupne prichádzame k chrámu, ktorý nás víta svojimi päťdesiatimi piatimi schodmi so siedmimi odpočívadlami (obr. 45). Na druhom odpočívadle nám sochy svätých Cyrila a Metoda ukazujú symboly spásy. Kríž a Písmo sväté. Dávame sa všetci dokopy a 10⁵⁰ cez hlavnú bránu, nad ktorou je veľkými zlatými písmenami nápis „BRÁNA MILOSRDENSTVA“, vstupujeme do Chrámu Panny Márie Matky Cirkvi. Obsadzujeme miesto pri pravých schodoch na chór.

obr. 45

O 11⁰⁰, tak ako každý deň, začína svätá omša. Pri oltári stojí aj náš otec Marek ako spolucelebrant. Hlavný celebrant je páter Ondrej Sabó z rehole Misionárov Najsvätejších Srdc Pána Ježiša a Panny Márie (MSSCC), ktorá sa stará o duchovnú správu tohto pútnického miesta. Páter Ondrej v homílii vyzdvihol duchovný odkaz svätého Cyrila a Metoda. Zdôraznil,

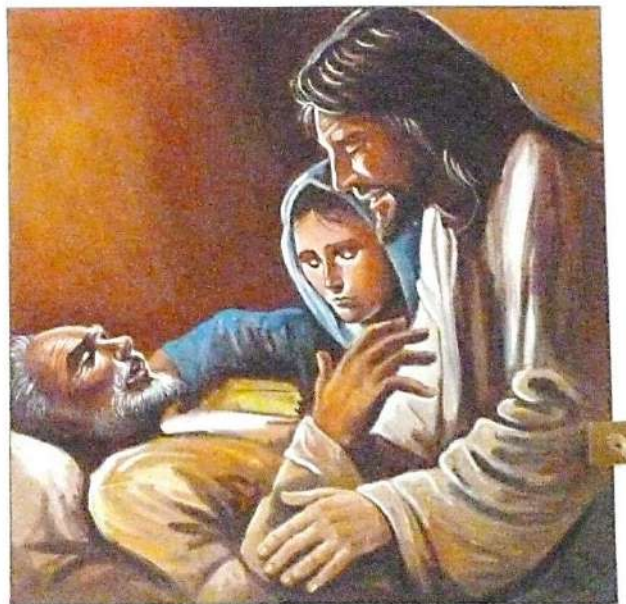
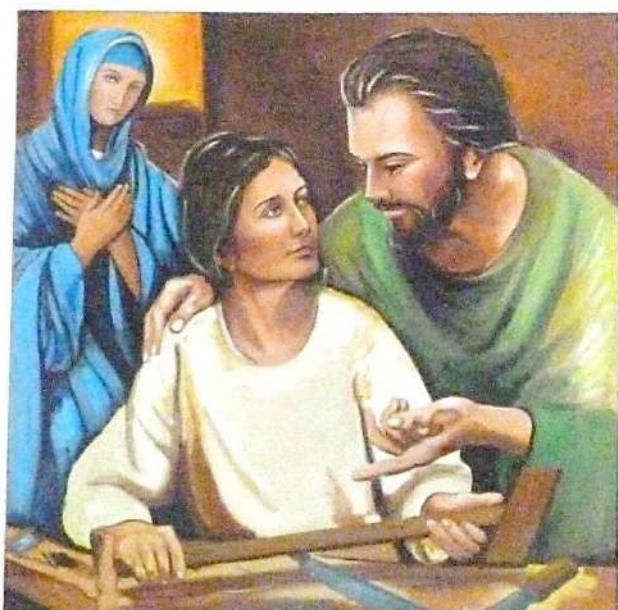
že nám v prvom rade priniesli vieru, cez ktorú prišla aj kultúra do nášho života. Nás v dobe nedávnej stále učili, že Cyril a Metod (slovo svätý sa nesmeli používať) doniesli písmo a kultúru. O viere tam nebolo ani slovo. A práve tá bola a je hlavným hnacím motorom, aby sme vždy, po všetky tie predchádzajúce storočia, ako národ vydržali všetky poroby a poníženia. Dnes západ presadzuje kultúru smrti – eutanázia, potrat.

Po svätej omši si robíme osobnú prehliadku kostola. Obchádzam ho celý a z môjho pohľadu vyzerá táto stavba ako dva a pol závit z pružiny. Začína suterénom, kde je miesto pre pútnikov a toalety. To je iba pol závit. Potom je miesto na prízemí – sakristia, spovednice a celý kostol dookola – jeden celý závit a druhý závit je kaplnka svätého Jozefa a celý chór. Prichádzam k hlavnému oltáru. Sú na ňom umiestnené štyri relikvie. Svätého Andreja-Svorada a Beňadika, svätého Jána Pavla II., blahoslavenej sestry Zdenky a svätej Márii Goretti. Vychádzame von z kostola a tu sa stretávame s bratom z rehole MSSCC, ktorý sa stará o kostol ako kostolník, pomáha slúžiť pri svätej omši ako miništrant a ešte ... je tých činností určite oveľa, oveľa viac. Rozpráva nám o histórii tohto pútnického miesta, o pánovi Matúšovi Lašutovi, o stavbe tohto pútnického kostola a o problémoch, ktoré s tým súviseli a ešte aj stále súvisia. Keďže je tento kostol postavený v takom členitom prostredí, skoro nič sa nedalo robiť svojpomocne. Všetko musela robiť stavebná firma, ktorá na prácu v takom členitom teréne mala aj potrebné stroje. Milodary nestačili pokryť náklady súvisiace s realizáciou stavby a tak boli nútení zobrať úver z banky. Teraz ten kostol na Chválu Božiu už stojí. Treba ešte urobiť mozaiku za hlavným oltárom. Tú by mal zhotoviť páter Marko I. Rupnik SJ. Pre tých, ktorí boli v Lurdách – priečelie Baziliky Ružencovej Panny Márie, v San Giovanni Rotondo v kaplnke svätého Pátra Pia, ktorá sa nachádza v rovnomennom kostole a v Sanktuáriu Svätého Jána Pavla II., je jeho práca známa. Vedľa kostola stoja hlboko v zemi aj základy na exercično-pastoračný dom, ale ďalej pre nedostatok financií sa na ňom nič nerobí. Aj teraz nás prosil o milodary, aby sme prispeli ako farnosť, alebo aj jednotlivci na dokončenie kostola. Už vopred vyslovil Úprimné Pán Boh zaplať za každý

náš milodar. My obchádzame kostol dookola a vstupujeme do kaplnky svätého Jozefa. Za hlavným oltárom sú štyri obrazy zo života svätého Jozefa. Také som ešte nikde nevidel (obr. 46).

obr. 46

Prvý obraz hovorí o zásnubách svätého Jozefa a Panny Márie. Na druhom obraze je nakreslená púť svätého Jozefa a Panny Márie do Betlehema na zápis pri súpise ľudu. Tretí znázorňuje ako svätý Jozef učí Pána Ježiša remeslu a na štvrtom obraze svätý Jozef umiera a lúči sa s Pánom Ježišom a Pannou Máriou. V kaplnke celkom naľavo je obraz Panny Márie ako sa zjavila pánovi Matúšovi Lašutovi. Trochu dlhšie ako je u nás zvykom ostávame na kolenách v tichom osobnom rozjímaní v tejto výnimočnej kaplnke. Asi už každého začínajú bolieť kolená, lebo postupne vstávame a vychádzame von. Ideme zo

zadnej strany kostola. Pred nami sú dvere a za nimi 138 schodov

hore na vyhliadkovú vežu. Aby to bolo jednoduché, tak pravým schodišťom sa ide hore a ľavým schádza dole. Tým je zabezpečená bezpečná premávka, ak by som to mohol tak nazvať. Okrem vlastných záberov robíme si spoločné foto (obr. 47) a schádzame dole.

obr. 47

Pokračujeme chodníkom k prameňom. Prvý je Prameň Srdca Panny Márie. Ľudia tu postávajú z džbánmi, fľašami a demižónmi, ale voda ide iba cícerkom. Pokračujeme ďalej dole a prichádzame k Prameňu u Božského srdca. Ten je na tom lepšie a ľudia, ktorí vystali rad, odchádzajú s plnými fľašami. Ďalší v poradí je Prameň Lurdskej Panny Márie. Aj tu je to s vodou ako pri predchádzajúcom prameni. Vedľa prameňa po pravej strane sú tri nerezové tabule. Na nich sa čiernymi písmenami píše: na prvej tabuli v českom jazyku - Desatero Boží prikázání. Na druhej (tri) a tretej tabuli (sedem) prikázania v slovenskom jazyku. Ešte stále schádzame dole, keď spozorujem na jednom strome na pravej strane drevenú

tabuľku s názvom a šípkou dole strmým kopcom iba po vyšliapanom chodníku medzi stromami – Očný prameň. Teraz tam nejdeme a pokračujeme. Pomaly sa naša cesta mení. Najprv na rovnú a potom mierne hore až prichádzame k pôvodnej kaplnke. Pred kaplnkou je biely samostatne stojací múr a na ňom sú rôznych veľkostí, rôznych jazykoch (najviac slovenských a českých) a rôznych farieb pripevnené mramorové dosky s poďakovaním Panny Márie za uzdravenie. Od mojej poslednej návštevy v roku 2002 sa tu skoro všetko zmenilo. Priestor pred kaplnkou je rozšírený, dalo by sa povedať také

obr. 48

malé námestie, v strede ktorého dominuje detviansky kríž. Všetko je vyložené zámkovou dlažbou (predtým iba úzky chodník vysypaný štrkom). Pred kaplnkou sú tri rady po desať lavičiek (obr. 48). Vedľa kaplnky po pravej strane vonku, je oltár. Za ním je krytý a presklený obrovský altánok, ktorý poskytuje útočisko v prípade nepriaznivého počasia, alebo príjemný tieň v horúcich dňoch. Tu sa môžu uchýliť veriaci počas

svätej omše za nepriaznivého počasia, alebo práve naopak. Môžu tu v prípade veľkých horúčav tráviť oddychový čas. Ak by sme pokračovali v otáčaní sa po pravej strane, nasleduje ďalej stánok so suvenírmi a občerstvením. Za ním vzadu pod lesom sú toalety. Vedľa bufetu je mystický stĺp, vrchol ktorého zdobí slovenský dvojkríž. Okolo neho je postavené drevené pódium s rozmermi približne 6 x 3 metre. Ďalej po pravej strane na trávinatej ploche je taký malý amfiteáter. Je tam sedem radov po desať lavičiek. Aj tu v kaplnke na kolenách v tichosti rozjíname a ďakujem Bohu a Matke Božej za úžasné dary, ktorými nás obdarúva každý deň. Potom odchádzame na druhú stranu „námestia“ do predajne suvenírov a pri ich

nákupe sa snažíme, aby sme na nikoho z blízkych nezabudli. Občerstvujeme sa aj dobrými nanukmi a vraciame sa pomaly domov – do Penziónu Mária, v Korní. Cesta dole nám ide oveľa rýchlejšie ako hore. Ešte sa zastavujem v predajni suvenírov, ktorá je na kopci pred Chrámom Panny Márie Matky Cirkvi a po nákupe kníh aj ja zostupujem dole, do penziónu.

Tu máme na 15⁰⁰ objednaný obed. Po chutnom obede ostávame sedieť na svojich miestach a sledujeme v televízii priamy prenos z Tour de France. Počas obedu prichádza k nám autom z Čemerného Janko Rada. Okrem náhradného zadného kolesa na bicykel Mareka Kuruca, priviezol aj Mareka Venceľa. To je práve ten, o ktorom som písal hneď na začiatku - *pôvodne nás malo ísť štrnásť, ale jeden nový člen ochorel a tak sa ospravedlnil*. Keďže sa mu už uľavilo, nedalo mu, aby ostal doma sedieť. Využil príležitosť a priviezol sa aj s bicyklom.

Do večere máme voľný program. Každý ho využíva po svojom.

obr. 49

Niektorí ostávajú sledovať televíziu. Druhí prijímajú ponuku penziónu a idú sa povoziť na koňoch v sprievode džokejky (o. Marek, Mišo, Aďa, Marek a Martin). Nevieť čo sa im viac páči (obr. 49). Jazda na koni, alebo džokejky? Posledná skupinka (Zuzka, Janík, Paľo a Peťo) si ide pozrieť dedinu.

Schádzame dole kopcom a odbočujeme vľavo ku

obr. 51

obr. 50

kostolu zasvätenému Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Vysvätený bol v roku 1994 (obr. 50).

Pokračujeme ďalej do dediny a prichádzame k starému drevenému kostolu. Dnes je tam pastoračné centrum (obr. 51) a zároveň je zaradený do siedmich divov obce. Keďže je zatvorený, pokračujeme ďalej. Prechádzame dreveným mostom cez potok a prichádzame k informačnej tabuli (obr. 52), ktorá nás informuje o Siedmich divov obce Korňa.

Tu sú: 1. Veterný drevený mlyn – ten sme našli až na druhý deň, keď sme opúšťali dedinu (obr. 53);

obr. 53

2. Hricovia – miestna folklórna skupina, ktorá až podnes zachováva

obr. 52

všetky tradície a piesne, tak ako sa po stáročiach tvorili pri rôznych príležitostiach;

3. Stáročné lipy – naozaj je ich tam dosť a dnes už nikto nevie, ktorá má koľko rokov. Ich vek odhadujú iba po celých sto číslunkách.

4. Drevená architektúra – tých domov je tu naozaj dosť, akurát že to nevyzerá ako skanzen, lebo tieto domy sú včlenené medzi novodobú architektúru. Je to zaujímavé, že napriek tomuto precedensu spojenie domov 20. a 21. storočia s drevenou architektúrou vôbec nepôsobí rušivo. Práve naopak. Ako by jedni dopĺňali druhých a tak tu v spoločnej symbióze stoja v svojej plnej nádhere.

5. Ropný prameň (obr. 54) – ten sme nenašli, ale pri odchode z Korne na druhý deň, sme našli smerovú tabuľu, ktorá nás navádzala, kde je.

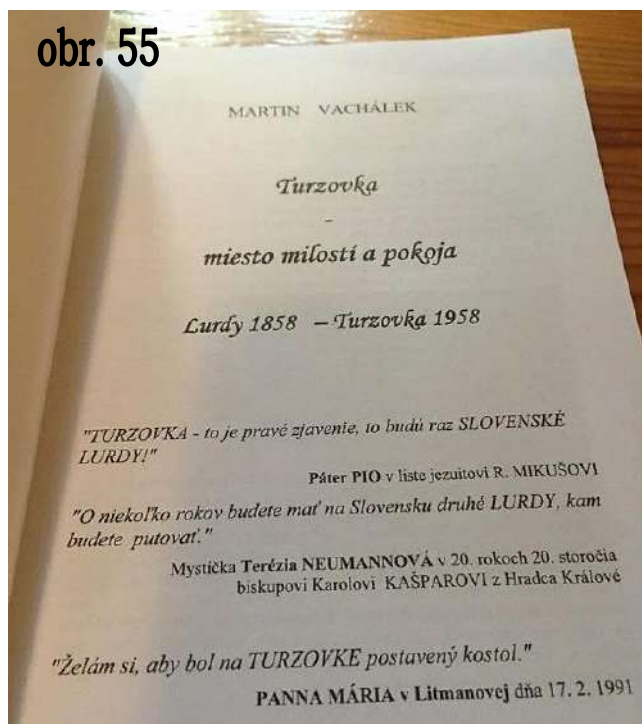
6. Živčákova – o tej teraz už nebudem písať, ale spomeniem zopár zaujímavých informácií z knihy Martina Vacháleka: Turzovka – miesto milostí a pokoja (obr. 55).

obr. 54

„Turzovka – to je to pravé zjavenie, to budú raz SLOVENSKÉ LURDY“ – **Páter PIO** v liste jezuitovi R. Mikušovi.

obr. 55

Pomaly sa vraciame späť k penziónu. Ešte posledné foto (obr. 56) pri smerovej tabuli na Živčakovú a ideme na večeru. Po večeri odišli chlapci skontrolovať bicykle, ešte poriadne namasírovať nohy a po spoločnej modlitbe sa ide spať. Zajtra nás čaká cesta do Krivej na Orave, do rodiska blahoslavenej sestry Zdenky.

„O niekoľko rokov budete mať na Slovensku druhé LURDY, kam budete putovať“ – mystička **Terézia Neumannová** v 20. rokoch 20. storočia biskupovi Karolovi Kašparovi z Hradca Králové.

„Želám si aby bol na TURZOVKE postavený kostol.“ **Panna Mária v Litmanovej** dňa 17. 2. 1991.

7. Drevený kostol – o tom som už písal trochu vyššie. Dnes slúži ako Pastoračné centrum.

obr. 56

Dnes nevyhlasujem budíček. Nie je to potrebné. Každý vstal a o 7³⁰ sa stretávame všetci na raňajkách. Po nich tak ako vždy. Balenie, nakladanie a na prosbu pani domácej Zuzka robí za celý cykloklub ďakovný zápis do knihy hostí. 8²³ odchádzame. Ešte sme sa ani nepohli a Šimon má na zadnom kolese defekt. Zvlášťne. Včera večer sme kontrolovali všetky bicykle a boli v poriadku. Šimon rýchlo vymenil dušu a ideme. Teda chceli sme. Teraz sa zasa ukázal defekt na Martinovom bicykli. Zatiaľ to vyzerá fakt super. Perfektný začiatok cyklotúry. Konečne o 8⁴⁴ vyrážame. Aj napriek bolestiam v kolene sa Fero postavil na čelo pelotónu, aby nás bez problémov previedol cez Žilinu.

Von za Žilinou nás čaká dlhá rovná cesta. Po ľavej strane máme fabriku na výrobu áut – KIA MOTORS SLOVAKIA. Priznám sa toľko áut na jednom obrovskom parkovisku som ešte nevidel. Smerová tabuľa nám oznamuje, že sme 16 km pred Terchovou. Pred nami sa vo svojej kráse vypína pohorie Malá Fatra (obr. 57). Práve tam ideme. Prvú zastávku máme

obr. 57

o 9²³ po niekoľko kilometrovom stúpaní. Cesta ďalej vedie pod hrebeňom tohto pohoria. Na chvíľu sa vydýchať, aby sme nevyšli z tempa a hneď o dve minúty pokračujeme. Po chvíli máme malú vynútenú

zastávku. Martin opravuje zadné koleso. My využívame tento čas na doplnenie vody a 10⁵⁰ pokračujeme. 11⁴⁰ prichádzame do Terchovej. Za sebou máme 67 kilometrov s priemernou

rýchlosťou 25,7 km/hod. a s čistým časom na sedadle 2 hodiny a 36 minút.

Na odporúčanie miestnej obyvateľky ideme na obed do štvorhviezdičkového hotela GOLDEN, do Terchovskej záhrady, ktorá patrí k hotelu (obr. 58). Toto bol zatiaľ náš najväčší omyl.

Mysleli sme si, že Terchová turistami obľiehaná, najviac Poliakmi a Čechmi je na úrovni služieb trochu vyššie, ale toto nás úplne dorazilo.

Polievku nám po veľkom prosení priniesli na

obr. 58

trikrát. Pre štrnástich – jedna misa, ani nie do polovice plná. Potom doniesli druhú misu, ale tá polievka bola samá voda a poriadne studená. Skoro po polhodine nám konečne doniesli tretiu misu. Polievka úplne mútna, cestovinu sme iba lovili, ale na rozdiel od druhej várky bola aspoň teplá. Po dlhom a opätovnom prosení nám konečne priniesli soľ a poper. A znovu čakáme na druhé jedlo. Ako prvá dostala Aďa palacinky. Para z nich pekne stúpala hore, ale po prvom zahryznutí prišla skoro o zuby. Zvonku boli palacinky horúce a zvnútra celkom zmrznuté. Zuzka si zasa objednala hranolky s kečupom. Tie boli vyprážané v tom istom oleji ako rezne. Za prvé to bolo riadne cítiť, nemuseli sme ich ani chutnať a za druhé vyhadzujeme z tejto porcie veľké kusy spečenej strúhanky. Obsluha na naše sťažnosti reagovala iba slovami, že oni nič nevedia, lebo tu iba robia a nevedia čo sa robí v kuchyni, lebo jedlo iba roznášajú. Po 45 minútach sme konečne všetci obslúžení (to nepočítam čas pri obsluhu s polievkou). Druhý problém nastal pri blokovaní.

Čakáme už 20 minút, lebo čašník nevie ako má blokovať polievku. Vracia nám peniaze. Mňa stál obed 6,50-€. To som mal polievku, ktorá bola pri obedovom menu iba za 0,10-€ (myslím, že ani za viac nestála), grilovaný syr za 4,90-€ (obr. 59) a nealkoholické pivo za 1,50-€. Ceny naozaj ako štvorhviezdičkovom hoteli.

Čas, ktorý nám daroval obsluhujúci personál využívajú niektorí na obzretie si veľkého pomníka Juraja Jánošíka na priľahlom kopci. Na úpätí tohto kopca je vodorovná mramorová informačná tabuľa (obr. 60), ktorá turistov informuje, že táto socha znázorňuje Juraja Jánošíka (obr. 61), kedy žil a pri akej

príležitosti postavili tento pomník. Škoda, že miestna samospráva si nevšimla konáre tuje, ktoré skoro celý nápis pokrývajú. Našinec si aspoň domyslí, čo je tam napísané, ale cudzí turista nemá šancu. Je tu ešte jedna kuriozita a tou je dvojvagonový vláčik na kolesách (obr. 62).

Používajú ho na oboznamovaciu cestu po obci pre turistov. Terchová, toľko ospevovaná, nás naozaj sklamala. Nemáme žiadnu chuť sledovať ďalšie kuriozity a vzhľadom na čas, o ktorý nás

obr. 62

tento nechutný obed okradol, pokračujeme o 13¹⁵ ďalej. Obedom sme stratili 1,5 hodiny.

Sadáme na bicykle a pokračujeme. Pred Zázrivou nás čaká znovu ďalšie prudké 12% stúpanie. Kopcom dole opúšťame pohorie Malá Fatra a ideme dolinou smerom na Oravský Podzámok. Cesta sa nám stále vlní. A to nielen vodorovne ale aj zvisle. Údolia a roviny striedajú kopce a vrchy. Prechádzame obcou Oravský Podzámok. Dedina so svojou drevenou architektúrou, pekným upraveným námestíčkom, záchytnými parkoviskami, reštauráciami a zámkom pôsobí naozaj veľmi úhľadne a pekne (obr. 63).

obr. 63

Nezastavujeme. Nemáme meškanie, ale dnes na to nie je priestor. A tak sa sýtíme aspoň pohľadom. Hore kopcom pokračujeme ďalej.

Po dvojhodinovej ceste na bicykli prichádzame o 15²² do dediny s názvom Krivá,

ktorá nás po pravej strane víta malou novo postavenou firmou (obr. 64). Ako prvý žijúci tvor v tejto obci nás svojim

obr. 64

obr. 65

klepotaním zobákom uvítal bocian na svojom umelo vytvorenom hniezde na obrovskom betónovom stĺpe (obr. 65).

V strede dediny na malom námestí je kostol (obr. 66)

a oproti Základná škola, dnešný cieľ našej cesty (obr. 67).

obr. 66

obr. 67

V strede medzi oknami pri vstupe do školy je veľká pamätná tabuľa (obr. 68). Na

obr. 68

kríži z čiernej žuly, ktorý rozdeľuje tabuľu na dve časti

obr. 69

sú v zvislej polohe zapísané roky narodenia a smrti. 1916 - 1955. Na pravej strane je na čiernej mramorovej doske zlatými písmenami nápis: „NA PAMIATKU BLAHOSLAVENEJ SESTRE ZDENKY SCHELINGOVEJ OBE-TE LÁSKY A NÁSILIA. ZA KRISTA ŽIVOT POLOŽIŤ! ON TVOJE PLÁNY MENÍ, V SLUŽBE SI CHCELA DLHO ŽIŤ. UMIERAŠ VO VÄZENÍ. KONFEDERÁCIA POLITICKÝCH VÄZŇOV SLOVENSKA 08/09

VENSKA 08/09 (obr. 69).

Na ľavej strane je zlatý basreliéf tváre blahoslavenej sestry.

Tu budeme ubytovaní. Po telefonáte otca Mareka prichádza miestny kňaz a odovzdáva nám kľúče od školy. Podľa interiéru škola bola postavená už veľmi dávno. Ak nepočítam plastové okná, tak pravdepodobne začiatkom druhej polovice minulého storočia prebehla prvá rekonštrukcia. Je to dvojpodlažná štvortriedna škola.

Z prvej triedy na prízemí sme si urobili kuchyňu, jedáleň a zároveň spoločenskú miestnosť. Druhá trieda je upravená na telocvičňu. Na druhom podlaží sme si z obidvoch tried urobili spálne. Rýchlo vykladáme všetky veci z auta a delíme sa bez delenia do skupín. Jedna skupina ide do miestneho obchodu s potravinami na nákup. Druhá skupina už varí chutnú polievku a chystá druhé jedlo (obr. 70 + 71).

obr. 70

obr. 71

Tretia skupina odchádza na faru sa osprchovať (v škole je iba studená voda). V tretej

skupine sa pomaly všetci striedame. Po dnešnom „chutnom obede“ nám dobrá teplá polievočka dobre padne. Ja pomaly z druhej skupiny prechádzam do tretej.

obr. 72

Obchádzam celý kostol, za ktorým je fara. Pred vstupom do areálu kostola je veľká hliníková informačná tabuľa, na ktorej je desať fotiek prvoprijímajúcich detí v roku 2016 (obr. 72).

Na kostole na ľavej strane sú dve pamätné tabule z čiernej žuly (obr. 73). Prvá nás informuje, že sa tu narodil a žil kňaz

obr. 73

národný buditeľ a publicista otec Peter Tomkuliak (*29.6.1838 – +30.9.1894). Druhá je venovaná kňazovi ThDr. Michalovi Mrkvovi (*23.9.1900 – +19.8.1970), ktorého komunistický režim aj napriek obrane veriacich zatkol v tomto kostole 2.11.1950. Bol väznený desať a pol roka. Kostol je teraz zamknutý. Obchádzam ho po ľavej strane. Za kostolom sú murované toalety. Vedľa nich je kamenné schodište, ktoré vedie na farský dvor.

Stúpam pomaly. Prichádzam pred faru a tam už poslušne v rade

stoja naši chlapci. Na moju otázku prečo nejdú dnu odpovedajú, že pán farár nechce byť vyrušovaný a tak na fare môžu byť iba dvaja. Jeden v sprche a druhý sa vo vedľajšej miestnosti pripravuje. Zdá sa mi to divné, ale neriešim to. Využívam čas, urobím ešte zopár záberov (obr. 74, 75, 76) a

obr. 74

obr. 75

obr. 76

vraciam sa späť do školy. Ešte trochu pomáham dievčatám pri varení, kým mi chlapci oznámia, že už som na rade.

Vstupujem na faru (obr. 77). Hneď prvé, čo mi vôbec nesedí s našou farou je absolútne ticho. Prechádzam chodbou až na koniec. Všetky dvere sú plné, bez výplne a pozamykané. Na konci chodby vstupujem na pravo do obrovskej miestnosti.

obr. 77

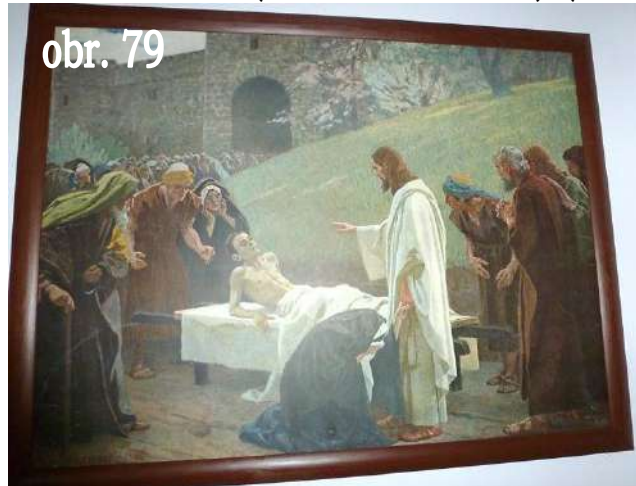
V strede je veľký stôl a stoličky. Dookola na stenách sú nádherné obrazy, ktoré zachytávajú niektoré udalosti z Biblie:

Podobenstvo o márnotratnom synovi (Lk 15, 20-21) (obr.78), Vzkriesenie syna naimskej vdovy (Lk 7, 11-17) (obr. 79), Mária a Marta (Lk 11, 38-42) (obr.

obr. 78

obr. 79

obr. 80

obr. 81

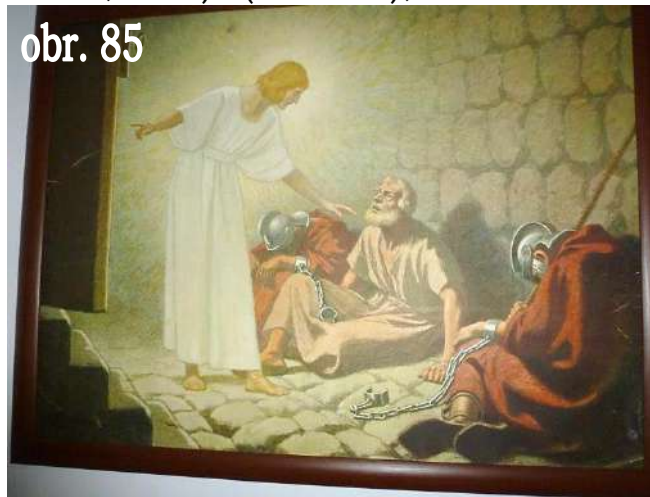
obr. 82

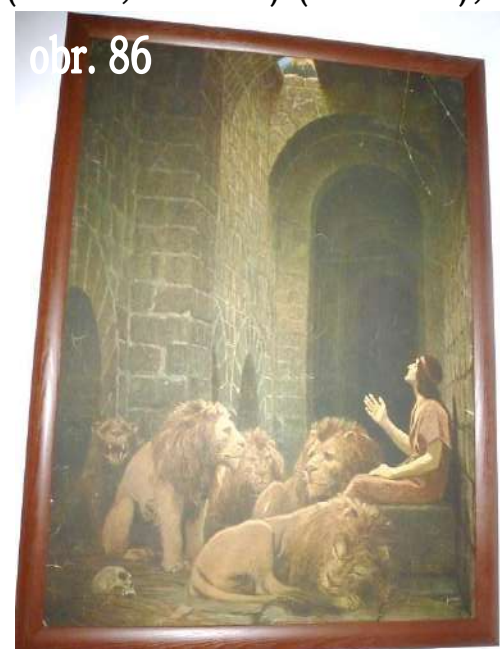
obr. 83

80), Uzdravenie Kanaánčanky (Mt 15, 22-24) (obr. 81),
 Slávnostný vstup do Jeruzalema (Mk 11, 8-10) (obr. 82),
 Ustanovenie Eucharistie (Mt 26, 26) (obr. 83),
 Podobenstvo o dobrom pastierovi (Jn 10, 11-15) (obr. 84),
 Petrovo zázračné vyslobodenie (Sk 12, 6-9) (obr.85),

Daniel v jame levov – „Daniel, služobník živého Boha, vládal ťa
 tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš, zachrániť od levov?“ (Dan 6, 21-
 23) (obr. 86), Dielo štvrtého dňa - Stvorenie slnka a mesiaca
 (Gn 1, 14-18) (obr. 87),

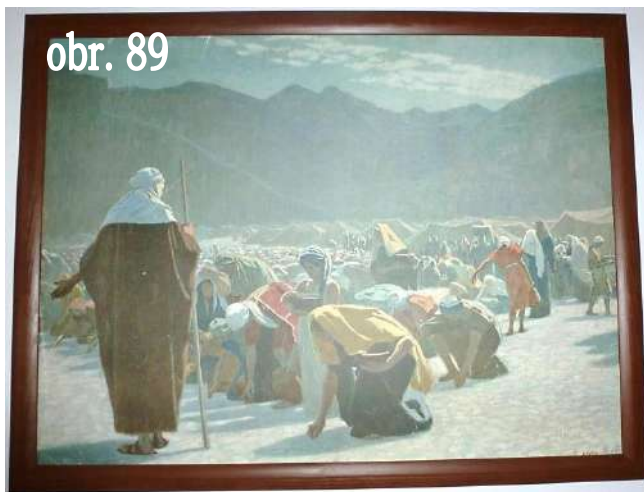

Stretnutie Jozefa s Benjamínom (Gn 45, 14) (obr. 88), Manna na púšti (Ex
 16, 14-16) (obr. 89),
 Rúť zbiera klásky na poli Bózovom (Rút 2, 4-7) (obr. 90),
 Mučeníctvo siedmich bratov a ich matky (2Mach 7, 27-29) (obr.
 91),
 Betlehem - návšteva pastierov (Lk 2, 16-18) (obr. 92), Svadba
 v Káne (Jn 2, 6-7) (obr. 93),
 Spor o sobote – trhanie pšeničných klasov (Mt 12, 1) (obr. 94).

obr. 88

obr. 89

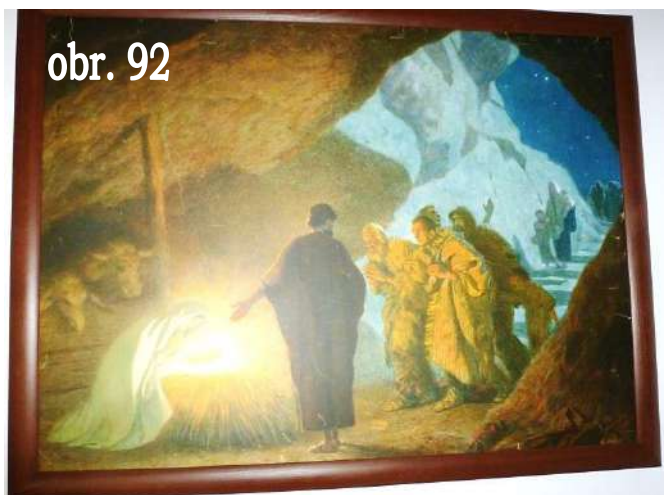
obr. 90

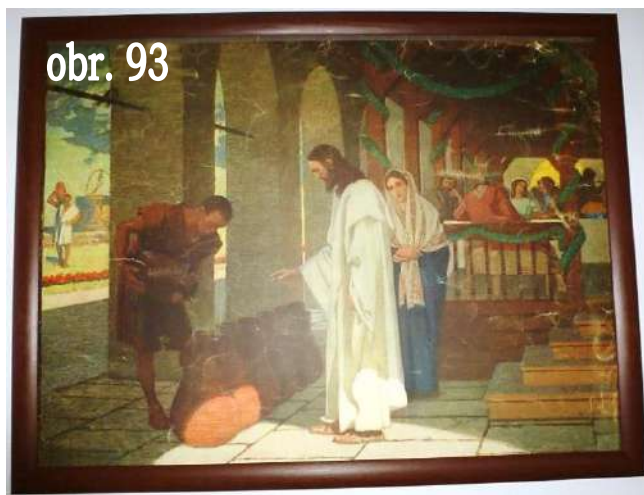
obr. 91

obr. 92

obr. 93

obr. 94

Úžasné. Z úst otca Mareka sa dozvedám, že miestny kňaz tieto obrazy našiel vo veľmi zlom stave na pôjde fary. Dal ich zrekonštruovať, osadil ich do nových rámov a dnes tvoria túto úžasnú mini obrazovú galériu. Ako keby som prechádzal postupne bibliou bez toho aby

som ju čítal. Dvermi prechádzam do druhej veľkej miestnosti. Je tu posteľ skriňa a obrovská kúpeľňa so sprchovacím kútom. Môj cieľ na tejto fare. Po sprche sa vraciam späť do školy. Postupne sa všetci vystriedame a konzumujeme výbornú polievku, ktorú nám navarili naše dievčatá (obr. 95).

Keďže ešte máme dosť času do svätej omše, chlapci využívajú možnosti mini telocvične a hrajú florbal. Po prvej prestávke vyzerajú ako keby práve vyšli zo sprchy a zabudli sa poutierať. Ešte máme chvíľu na oddych a presúvame sa do kostola.

V kostole nás víta miestny kňaz a pán kostolník. Kňaz poukazoval otcovi Marekovi kde čo majú a odišiel. Na svätej omši s nami ostal iba pán kostolník. Takže máme súkromnú svätú omšu. Na jednej strane je to dobré a na druhej strane je mi ľúto, že tu sme iba sami. Možno miestni ani nevedia, že nejakí nadšenci z farnosti FPM Čemerné prišli na bicykloch aby navštívili rodisko tej, ktorej relikviu majú na oltári. Moje tušenie iba potvrdili mladí zo zboru, ktorí majú dnes nácvik. Vôbec nevedeli, že prídeme. Ak by to vedeli, tak by nám pripravili iné privítanie. To sa dozvedáme z ich úst po svätej omši. Najviac si majú čo povedať ich zboristka s našou Zuzkou. Pozývajú nás na veľkú slávnosť, ktorá sa má uskutočniť koncom augusta z príležitosti stého výročia narodenia blahoslavenej sestry Zdenky.

Ešte spoločné foto (obr. 96) pri soche blahoslavenej sestry Zdenky, zápis do pamätnej knihy (obr. 97 + 98) a pohľadom opúšťame tento neo-románsky kostol⁶, ktorý bol postavený v rokoch 1925-1926. Kostol má kapacitu 400 miest. Základný kameň kostola posvätil biskup Ján Vojsašák 10. mája 1925. Vysviacka kostola sa uskutočnila 29. augusta 1926 za účasti

⁶ <http://farnostkriva.sk/church/kostol/>

obr. 96

obr. 97

6. 7. 2016

Poďakujeme Ťa, sv. sv. Zoltána z farnosti Vranev n. T. -
Čemerne', že si kŕmiš medzi nami prítomní svojou rečou
v osebnom stole. Ďakujeme Ti za všetky do terajšieho odovzdania,
vypisovania a usmerovania. Prineśli sme Ti všetky naše úmysly

obr. 98

na tejto našej cyklopuťi, ktorí si so sebou nesieme
a kŕmíš nám dala ľudia a sponzori. Odrody za ne
u nášho ľudu a našej nebeskej Matky. Ďakujeme.

Cykloklub FPM Vranev n. T. - Čemerne'

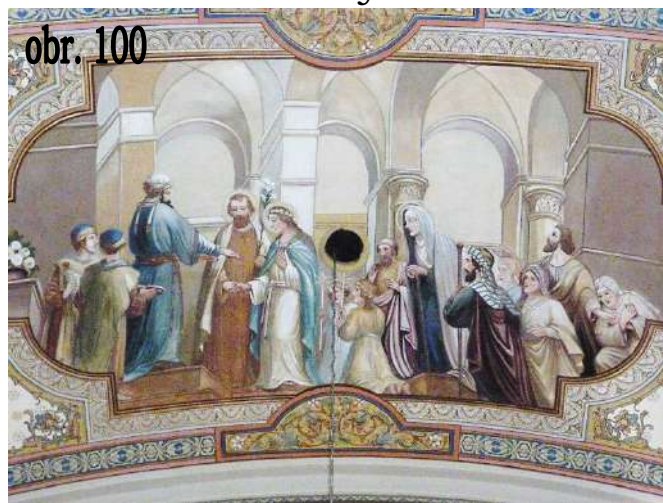
12 cyklistov a 2 v sprievodnom
vozíčku

vyše 10 000 veriacich zo širokého okolia. Samotná stavba kostola bolo veľmi náročná. Bolo treba denne organizovať brigády, povozy, zabezpečiť stravovanie robotníkov aj ich ubytovanie. Na vnútorné vybavenie interiéru prispeli jednotlivci z obce a Krivania v Amerike poslali peniaze na zakúpenie oltára sv. Antona. V tom období to bola najdôležitejšia stavba v obci, ktorej bol podriadený celý dedinský život.

Nástenné maľby pochádzajú z roku 1936. Ich autorom je akademický maliar Július Adam. Na strope sú maľby Zvestovanie Pána (obr. 99), Zasnúbenie Panny Márie a Sv.

obr. 99

obr. 100

Jozefa (obr. 100), Narodenie Pána Ježiša (obr. 101), Dvanásťročný Ježiš medzi učiteľmi

obr. 101

obr. 102

v chráme (obr. 102). Tieto pretrvali do roku 1994, kedy ich bolo potrebné reštaurovať. Reštaurátorom nástenných malieb bol akademický reštaurátor Václav Olšanský.

Kostol je postavený vedľa veľmi frekventovanej komunikácie, hlavnej cesty hore Oravou do Poľska a tak otrasy ťažkotonážnych kamiónov a tankov za druhej svetovej vojny sa na kostole podpísali. K rekonštrukcii sa prišlo po zhodnotení stavebného, statického i kultúrnohistorického stavu

objektu, jeho exteriéru a interiéru. V rámci generálnej opravy sa na objekte vymenila strešná krytina, prebehlo odkanalizovanie, zavedenie vodovodu, úpravy a opravy vonkajšej fasády, reštaurovanie celého interiéru kostola. Občania na obnove kostola zdarma odpracovali spolu vyše 6 500 hodín. Veža kostola má 33 m a sú na nej zabudované hodiny, ktoré ukazujú čas na všetky svetové strany. Zvony sú na elektrický pohon. Plynofikácia kostola bola vykonaná v roku 2001 so zabudovaním podlahového kúrenia.

Vraciame sa späť do školy. Chlapci sa vracajú k florbalu (obr. 103), iní odišli hore si zahrať stolný futbal (obr. 104) a my

ostatní pomáhame dievčatám s prípravou večere. Na večeru máme zemiakovú kašu, kyslú kapustu a špekačky. Po večeri ešte dlho sedíme, vraciame sa v čase pozeraním fotiek a videí na notebooku z doterajšej cyklopúte a rozprávame, čo kto zažil (obr. 105). Smiechu bolo naozaj dosť.

Bilancia dnešného dňa. Prešli sme 118,5 km, s priemernou rýchlosťou 25 km/hod. a čistým časom 4 hodiny a 44 minút. Nastúpali sme 1402 metrov. Maximálna nadmorská výška, ktorú sme dnes

prekonali bola 750 metrov.

Je zvláštne, že na tejto cyklopúti som vyhlasoval budíček iba raz. V Zakopanom. Aj tam bolo vstávanie bez reptania. Ani dnes nevyhlasujem budíček. Chlapci ráno ako na povel postupne všetci postávali. Ja ešte idem nakúpiť čerstvú zeleninu a mlieko na raňajky. Po ceste do obchodu a aj na spiatočnej ceste si vychutnávam ľudovú architektúru z minulých storočí. Jedna strana ulice ostala zachovaná tak ako bola. Sú tu samé drevenice s malými drevenými oknami a šindľovou strechou. Ak by sme si odmysleli elektrické prípojky na domoch a autá na dvoroch, tak by sa dalo povedať – tu sa zastavil čas (obr. 107). Prichádzam späť na školu a tu sú už raňajky nachystané a triedou krásne

obr. 107

obr. 108

rozvoniava káva. Doplnili sme na stoly, čo som nakúpil a hurá na raňajky (obr. 108). Po raňajkách chlapci pomáhajú s čím sa dá. Jedni upratujú po raňajkách, druhí balia, tretí upratujú ostatné triedy a postu-

pne všetko vynášame von pred školu. A zasa klasika. Všetko pekne uložiť do auta, skontrolovať bicykle a ... Šimon má defekt. Tentoraz nevymenil iba dušu, ale pre istotu aj pásku okolo rámu kolesa. Paľovi sa, aby sme to mali pestrejšie, pokazilo sedadlo. Keďže bez sedadla sa ťažko jazdí, meníme

bicykle. Paľov na strechu auta a náhradný pod Paľov zadok. Odovzdávame kľúče od školy a po požehnaní o 8⁵⁸ vyrážame. Odkedy sme vyrazili ideme stále iba hore kopcom. Jedno stúpanie sme prešli okolo Oravského Bieleho Potoka. To druhé nás ešte len čakalo (obr. 109). Habovka a ešte vyššie Zuberec a za ním ešte 15 kilometrov iba hore kopcom. Pripomína mi to naše Branisko, ale oveľa väčšie a strmšie. Ideme doslova rovno po hrebeni. Toto pohorie delí Oravu od Liptova. Tu stretávame, na našu veľkú radosť, našich rodákov z Čemerného. Mladú rodinku

obr. 109

MUDr.

Kamila Dy-
ľa. Po krát-
kom rozho-
vore si všetci
prajeme šťa-
stnú cestu
a rozchádza-
me sa.

obr. 110

10⁵⁰ máme po
poriadnom kopci
prvú väčšiu pre-
stávku (obr. 110).
Dojedáme raňajky
a obliekame si bundy.
Čaká nás niekoľko
kilometrový zjazd. Za
sebou už máme 31,6
km s priemernou rý-
chlosťou 21,4
km/hod. Na to, že

ideme skoro stále iba hore kopcom je to veľmi slušný výkon. Čistý čas na bicykli 1 hodina a 34 minút. 11¹⁰ ideme. Cesta je naozaj fajn. Dole kopcom to ide super. Bol to fakt dobrý nápad obliecť si tie bundy, aj keď je leto. Tu na tomto zjazde nás poriadne prefúkalo.

Prichádzame ku Liptovskej Mare, ale zo severnej strany. My čo chodíme autom, poznáme Liptovskú Maru iba z južnej strany.

Tam je diaľnica. Teraz na bicykloch ide presne po opačnom brehu. Prechádzame okolo Aquaparku Tatralandia a za chvíľu vchádzame do mesta Liptovský Mikuláš. Fero nás vedie na obed do Penziónu Cestár. Presne o 12⁰⁰ prichádzame pred penzión (obr. 111). Zatiaľ sme prešli 52,2 km s čistým časom na bicykli 2 hodiny a 20 minút a s priemernou rýchlosťou 21,9 km/hod. Ukladáme bicykle a vstupujeme dnu do reštaurácie. Už prvý dojem v nás vyvoláva taký hrejivý pocit, že dnes bude ten obed oveľa lepší ako včerajší v Terchovej. Všade je čisto, na stoloch biele obrusy (obr. 112).

Obedové menu 3,50-€. K tomu na pitie pomarančový džús, alebo čistá voda. Úhľadný, čistý a veľmi milý personál. K menu môžeme dostať, za symbolický príplatok kávu a koláčik, podľa vlastného výberu. Dal som si aj kávu, aj koláčik. Spolu s obedovým menu 4,60-€. Niet o čom diskutovať. Po takom chutnom obede sa nám ani nechce vstávať, ale je čas ísť ďalej. Nevieť čo sa stalo, ale Jakubovi je zle. Je celý bledý a k tomu má ešte aj teploty. Napriek jeho protestom, že to zvládne ide Jakub do auta a jeho bicykel na strechu. 13¹⁵ pokračujeme v jazde. Prechádzame obcou Podtureň, nad ktorou je diaľnica postavená v 80 rokoch. Fero nás prostredníctvom vysielacky informuje, že v zime keď na diaľnici odhrňajú sneh, tak im to všetko padá z tej výšky na strechy, dvory, cestu. Neprijemné. Prechádzame do ďalšieho regiónu s názvom Tatry.

Za dedinou Hybe dostal Šimon defekt. Chlapci si chcú trošku viac zamakať a tak nám skôr narodeným odporúčajú, aby sme

sa nezdržiavali a pokračovali v jazde. Oni počkajú na sprievodné vozidlo, opravia bicykel a potom nás dohonia. Prijímame túto ponuku a pohodovým tempom pokračujeme ďalej. Diaľnicu máme na dohľad po našej ľavej

obr. 113

obr. 114

ruke (obr. 113).

Prechádzame cez Východnú (obr. 114), Važec, Štrbu, Lučivnú, Svit a tesne pred vstupom do Popradu nás postupne dobieha skupina

mladých cyklistov. Všetci sa spolu stretávame na čerpacej stanici Slovnaft pred Popradom. Chlapci si bez nás vychutnali jazdu na bomby (t.j. na plný výkon) a miestami niektorí dosiahli rýchlosť až 78 km/hod. Zdá sa to skoro neuveriteľné. Doteraz sme prešli 104 km. Je 15⁴⁰ a už sme všetci spolu. Teda skoro všetci. Na Paľa ešte čakáme ďalších desať minút. Chcel si vychutnať blízkosť nádhernej tatranskej prírody a tak sa zastavil, aby si urobil zopár záberov (obr. 115 a 116).

obr. 115

Ešte dopĺňame vodu a ideme až do Vrbového bez prestávky. Kopce pred Žakovcami a Vrbovom nás poriadne rozdelili a tak posledný do Vrbového prichádza o 16⁴⁰. Vrátim sa ešte zopár slovami

obr. 116

obr. 117

k Žakovciam. Prechádzame okolo diela, ktoré postavil o. Marián Kuffa. Je to obrovský kolos budov. Na jednej je žltou farbou veľký nápis „Ave Maria“ (obr. 117). Na druhej „Boh je láska“.

Úžasné.

Stojíme vo Vrbovom na ceste, kde po pravej strane je fara a po ľavej kostol. Rovno pred nami je barokový pieskovcový stĺp z roku 1727, na ktorom je socha Panny Márie stojacej na zemeguli, prišľapujúcej hlavu hadovi (obr. 118). Budova fary je

obr. 118

tiež veľmi stará a z vonkajšej strany je už po čiastočnej rekonštrukcii (okná, dvere, fasáda, strecha). Vnútorne priestory to len čaká (obr.119). Keď sme už všetci

obr. 119

pokope, vchádzame na farský dvor. Je tu horolezecká stena (obr. 120) a za ňou stará hospodárska budova prerobená čiastočne na posilovňu. Stretávame tu skautov, ktorí sú práve na odchode. My po nich preberáme priestory.

Ospravedlňujú sa, že nevedeli o našom príchode a tak nám

zanechali nie práve najčistejšie priestory.

obr. 120

Chlapci sú hladní a tak sa delíme na dve skupiny. Ja so Zuzkou ostávame upratovať a ostatní odišli na večeru. Najprv sme všetko vyzametali, povynášali koše s odpadom, a kým Zuzka všetko pozmývala, ja som za ten čas odložil bicykle do posilovne. Ešte kuchyňa a je to. Akurát sme stihli všetko, keď prichádzajú chlapci naspäť. Doniesli aj nám večeru. Takú taliansko – slovenskú. Pizzu a pivo. Je to posledná spoločná noc. Nikomu sa nechce spať. Zajtra už nás čaká cesta domov. Rozprávame dlho do noci. Zuzka s Adou nám ešte navarili krupicovú kašu. S úsmevom konštatujeme, že je to naša posledná večera na tejto púti (obr. 121, 122, 123,

obr. 121

124, 125).

obr. 122

obr. 123

obr. 124

obr. 125

Blíži sa polnoc a tak sa všetci ukladáme na svoje lôžka a ideme spať.

Bilancia dnešného dňa. Prešli sme 123,3 km s priemernou rýchlosťou 23,6 km/hod. a čistý čas na

bicykli je 5 hodín a 13 minút. Nastúpali sme 1505 metrov a prešli sme nadmorskou výškou 1069 metrov.

Dnes je posledný deň našej cyklotúry. Budiček nevyhlasujem. Každý disciplínovane vstáva a balí sa. Svätú omšu máme o 7³⁰ v miestnom kostole⁷.

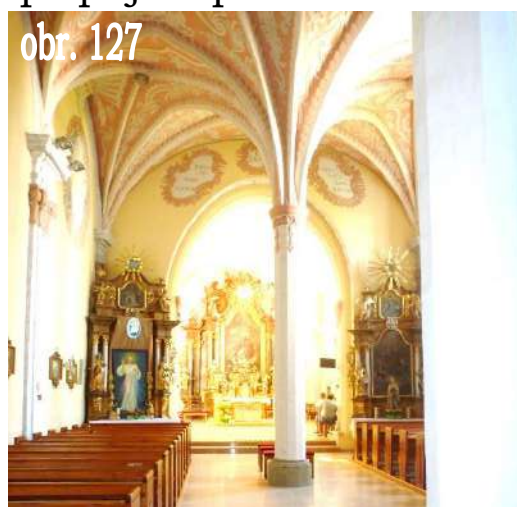
obr. 126

Tento kostol (obr. 126) je najvýznamnejšou a najvzácnejšou umelecko-historickou pamiatkou Vrbova. Je dvojloďový románsko-gotický⁸ s kvadratickým presbytériom, severnou sakristiou a predstavanou západnou vežou. Bol postavený niekedy v priebehu prvej polovice 13. storočia ako

jednoloďová stavba so západnou vežou a svätyňou neznámeho tvaru. Začiatkom druhej polovice 14. storočia došlo k prestavbe, počas ktorej bola románska svätyňa nahradená pomerne dlhým rovno ukončeným presbytériom len o málo užším ako loď. Zo severnej strany pripojili pomerne dlhú sakristiu obdĺžnikového pôdorysu. Následne prestavali aj románsku loď, ktorú zaklenuli na dve 12-boké piliere (obr. 127).

Na prelome 16. a 17. storočia postavili pár metrov južne od kostola samostatnú murovanú zvonicu. V druhej polovici 18. storočia prešiel kostol veľkou barokovou úpravou, ktorá sa dotkla exteriéru (fasády, okná), ako aj interiéru. V západnej časti lode pribudla murovaná tribúna. Steny a klenby boli citlivo pokryté štukovou výzdobou v rokokovom štýle.

V súčasnosti slúži katolíckej cirkvi. Stojí priamo na námestí a jeho veže trčia nad kopce široko ďaleko. Má výnimočné patrocinium a je zasvätený sv. Servácovi. Je to jediný kostol na Slovensku, ktorý má za patróna sv. Serváca. Sv. Servác bol počas svojho života biskupom v Belgicku. Legenda hovorí, že ho

obr. 127

⁷ <http://www.moj-vrbov.sk/vrbov/pamiatky/>

⁸ <http://apsida.sk/c/13167/vrbov>

búrľivé premeny a nájazdy Húnov z mesta vypudili do Maastrichtu (Holandsko), kde zomrel roku 384. Hrob sv. Serváca je v maastrichtskej katedrále, zasvätenej jeho pamiatke. Sv. Serváca v stredoveku zobrazovali ako biskupa s berlou v jednej a kľúčom v druhej ruke. Kľúč mu podľa legendy daroval sv. Peter.

Na vrbovskej bronzovej krstiteľnici (obr. 128), ktorú stále nájdete v tomto kostole z roku 1484 je štyri razy odtlačená pečať Vrbova zo 14. storočia s týmto zobrazením svätca. Sv. Servác je patrónom zámočníkov a stolárov, patrí spolu so sv. Pankrácom a sv. Bonifácom k tzv. ľadovým svätým. Obyvatelia Vrbova mu zasvätili svoj kostol v roku 1222, ktorý sa pokladá za najstarší na Spiši. Koncom roka 2008 sa objavil v susednej obci Ľubica kalich, ktorý je vernou kópiou kalichu, ktorý slúži na sv. omšiach v tomto kostole dodnes. Zrejme pri rekonštrukcii fary vo Vrbove sa preniesol nevedomky do Ľubice.

obr. 128

Kostol bol v roku 2008 kompletne zrekonštruovaný, vymaľované výzdoby, pridané kúrenie a slúži každodenným potrebám katolíckej cirkvi.

Pred kostolom je samostatne stojaca renesančná zvonica (obr. 129). Je to mohutná štvorboká stavba s gotickým jadrom, ktorá bola prestavaná v 16. storočí. Tabuľa nad vstupným vchodom nesie štvorčísle 1644. Aj vďaka tomuto nápisu sa potvrdzuje slohová príbuznosť s ostatnými zvoncami na Spiši, ako napr. v Kežmarku, či Spišskej Sobote. Podľa týchto spoločných prvkov možno odhadnúť, že zvonica bola v roku 1644 len upravená majstrom Ulrichom Metererom. Najstarší zavesený zvon pochádza z druhej polovice 14. storočia, odliaty v slávnej spišskonovoveskej zvonolejárni.

obr. 129

Práve v tomto kostole máme svoju poslednú svätú omšu na tejto cyklopúti. Úzkym asfaltovým chodníkom sa premiestňujeme z fary do kostola. Hlavný vchod je z boku lode, pod hlavnou vežou. Vstupujeme do vnútra. Úžasné. Je naozaj prekrásny. Krásne klenba na strope vyzdobená nádhernými ornamentmi (obr. 130). V presbytériu po pravej strane oltára je bronzová krstiteľnica z 15. storočia. Za obetným stolom je nádhorne vyzdobený oltár (obr. 131), ktorý je veľmi

podobný nášmu

v bazilike Narodenia Panny Márie vo Vranove na severe. Naša Zuzka si sadá na chóre za orgán (obr. 132). Napriek tomu, že sedí prvýkrát za orgánom jej to ide veľmi dobre. Je síce pravda, že s nôžkami neprepletá, ale s rukami jej to ide

nachystané a svätá omša môže začať. Sedíme rovno pod oltárom na mieste, ktoré je určené deťom (obr. 133). Tá svätá omša má

svoje čaro (obr. 134). Čaro spôsobené Zuzkinou hrou na orgáne, slovami otcami Mareka a zvlášť atmosférou kostola.

Po omši odchádzame z kostola v takom zvláštnom tichom opojení. Jednak

obr. 134

s požehnaním, spoločné foto (obr. 135) a 9^{25} vyrážame. Počasie je zatiaľ veľmi dobré. Svieti slniečko a pofukuje jemný vietor. Vrbov opúšťame hore poriadnym kopcom. Niekoľko kilometrov ideme po hrebeni hôr a potom niekoľko

obr. 135

kilometrový zjazd nás privedie až do Levoče. Na benzínovej pumpe za Levočou máme prvú 5 minútovú zastávku. Prešli sme už 23,5 km s priemernou rýchlosťou 22,5 km/hod. 10^{35} odchádzame.

Pri ďalšej zastávke pred spišským hradom sa delíme na dve skupiny. Tá prvá z tých skôr narodených (čiže pomalších) vyráža hneď, aby sme došli skôr na Branisko. Dievčatá nám za jazdy dopĺňajú tekutiny, energetické zásoby a slovami nás povzbudzujú. 10^{45} prichádzam ako šiesty na vrchol Braniska – Chvála Bohu. 10^{57} prichádza posledný cyklista za pomoci neznáameho Joža, ktorý bol asi v mojom veku. Priviedol hore jednu skupinu, vrátil sa naspäť dole a pritiahol aj posledných. To, čo poniektorí z nás s problémami absolvovali raz, neznámi Jožo absolvoval dvakrát. Rozprával, že zdola to ide trochu ťažšie, ale potom sa dá v pohode aj 30 km/hod. My sme boli

z toho, že sa tešíme domov, ale aj trochu smútime, že naša cyklotúra už končí.

Prichádzame na faru a znova klasika tak ako každé ráno. Raňajky, balenie, upratovanie, kontrola priestorov fary, auta, bicyklov a vysielaciek. Rozlúčenie sa s miestnym farárom, modlitba

radi keď sme išli okolo 15 km/hod. Rozprával nám, že aj doma má skupinu chlapcov, ktorí ho poriadne prevetrajú.

My si ešte robíme spoločnú fotku (obr. 136) a ideme už dole

obr. 136

kopcom do Širokého. Neznámy Jožo nás sprevádza až do

obr. 137

Chminianskej Novej Vsi. Odbočuje smerom doľava na dedinu Vítaz a mávaním ruky sa s nami lúči.

My pokračujeme ešte asi kilometer a ideme do miestneho motorestu na obed (obr. 137). Čas 12⁴⁶. Doteraz sme prešli 66,9 km s priemernou rýchlosťou 24,1 km/

hod. Čistý čas na bicykli je 2 hodiny a 46 minút.

Dievčatá sa dožadujú fotky s dobytkom miestneho motorestu a tak im vyhovujeme (obr. 138).

Po chutnom obede sa nám ani nechce vstať, ale ešte nás čaká niekoľko kilometrov a tak o 13⁵⁰ sadáme na bicykle a pokračujeme. Čaká nás posledný úsek cesty. Domov, do Čemerného. 13⁵⁰ máme nútenú 15 minútovú prestávku. Rado dostal defekt. Vychádzame z Prešova okolo vojenského letiska a Fero nás informuje, že ten hangár s

oblúkom, ktorý vidíme z cesty je drevená konštrukcia a má skoro 100 rokov. Počas 2. svetovej vojny tam parkovali Nemci, potom Rusi a teraz tam budú nové Americké vrtuľníky, ktoré sme zakúpili. Aký paradox.

15⁴⁰ prichádzame na zmrzlinu do Hanušoviec nad Topľou (obr. 139). Už sme prešli 102,4 km s priemernou rýchlosťou 24,5 km/hod. a s čistým časom na sedadle 4 hodiny a 11

minút. Je 16⁰⁰ doplníme vodu a domov už ideme bez jedinej zastávky. Pri benzínovej pumpe Slovnaft nás dievčatá vítajú nezvyčajným spôsobom. Veľkým krikom, mávaním slovenskými vlajkami a pivovou sprchou. Voniamе všetci ako keby sme práve vyšli z krčmy. Nevadí. Veď sme už doma. Za trúbenia sprievodného vozidla prichádzame vo formácii autobus (obr. 140) pred náš farský kostol Fatimskej Panny Márie, kde nás už čakajú rodinní príslušníci a fanúšikovia nášho cykloklubu. Čas príchodu 16⁵⁴. Dnes sme prešli 124,7 km s priemernou rýchlosťou 24,7 km/hod. a čistým časom na bicykli 5 hodín a 2

obr. 140

minúty. Aj napriek tomu, že ideme skoro stále dole kopcom sme nastúpali 1271 metrov a prekonalí sme nadmorskú výšku 760 metrov.

Ešte spoločné foto (obr. 141). Lúčime sa. Ďakujeme si

obr. 141

navzájom za prežité chvíle a už si nás naši príbuzní rozoberajú. Ako tovar z pultu.

Záverečná bilancia

Rozchádzame sa ale s dobrým pocitom. Táto cyklotúra nás znova posunula o niečo vyššie a bližšie. O niečo vyššie, čo sa týka uvedomelosti a zodpovednosti jeden za druhého a bližšie,

bližšie k Bohu. K Bohu Stvoriteľovi, ktorý všetko úžasne stvoril a daroval to nám ľuďom. Je už len na nás ako si tento dar budeme chrániť. Bližšie k Bohu, ktorý nás celou cestou sprevádzal a ochraňoval. Boli sme spolu 7 dní. Z toho 6 na bicykli a jeden deň na Živčákovej hore v Turzovke. Spolu sme prešli 714,6 km s priemernou rýchlosťou 23,05 km/hod. a na bicykli sme strávili 30 hodín a 17 minút. Zažili sme zimu, dážď, vietor, ochladenie s teplotou 11°C, ale aj slniečko vysoko nad nami a

skoro 40°C.

Chcem poďakovať všetkým sponzorom, bez ktorých by nebolo možné túto cyklotúru uskutočniť: UNIPLAST MH Vranov nad Topľou – Ing. Miroslav Hrubovský; SEZ a.s. Krompachy; PROCONT s.r.o. Prešov; Baník a syn s.r.o. Vranov nad Topľou – Ing. František Baník; PARAMOGUL s.r.o. Vranov nad Topľou – Ing. Milan Tkáč; UNIKOL spol. s.r.o. Vranov nad Topľou – Martin Kolesár; Duotex, s.r.o. Vranov nad Topľou – Ing. Jozef Macko; MP DUAL, s.r.o. Vranov nad Topľou – Marek Petro a pán Ing. Michal Mudrák. Ďakujem všetkým, ktorí nás sprevádzali modlitbami a obetami. Tie nás posilňovali a ochraňovali na cestách. Chcem poďakovať otcovi Marekovi za naše duchovné vedenie a obetu, ktorú pre nás urobil. A nakoniec moje ďakujem patrí našim dvom dámam, ktoré sa o nás celou cestou starali, aby nám nič nechýbalo. Krmili nás, napájali ako vlastné deti.

Cyklotúry sa zúčastnili o. Marek, Mišo Jenčo, Marek a Šimon Kuruc, Janík a Jakub Hrubovský, Rado Bača, Paľo Fincický, Fero Baník, Peter Tóth, Martin Stahorský (Čaklov), Marek

Venceľ (Hencovce) a v sprievodnom vozidle naše dve dámy Zuzka Hrubovská a Aďa Hricová.

A ešte ... Slovo na záver

Cyklotúra nie je o tom, že chceme sebe alebo iným niečo dokázať. Cyklotúra je o obeti. Jednak pre tých, ktorí ostávajú doma a sprevádzajú nás svojimi modlitbami. Pre nás, ktorí ideme na cyklopúť zasa nesieme vaše prosby a poďakovania na rôzne pútnické miesta.

Cyklotúra je aj o tom, aby sme spoznali oveľa lepšie krásu našej krajiny a aj tak prostredníctvom slova, vám ju aspoň trochu priblížili. Prešli sme regiónmi Horný Zemplín, Šariš, Zamagurie, časť južného Poľska (Zakopané a okolie), Horná Orava, Kysuce, Horné Považie, Dolná Orava, Liptov, Tatry, Spiš, Šariš a znovu domov na Horný Zemplín.

Slovensko je úžasná krajina. Je nádherná a rôznorodá. Máme roviny, máme kopce, hory, údolia, rieky, potoky, vodopády. Už nám chýba iba človek. Človek, ktorý nebude pozeráť na seba, ale v prvom rade na iných. Aby naši ľudia nechodili do iných krajín so slovami – tam je to lacnejšie, služby sa s našimi nedajú porovnať a kvalitou sú oveľa lepšie, ale aby naši ľudia dovolenkovali aj u nás doma za také isté ceny a s takými istými službami ako v zahraničí. To by som nášmu rodnému Slovensku prial. Vtedy by si každý s hrdosťou mohol povedať – ja som Slovák a som na to hrdý. A garantujem vám, že by k nám chodilo oveľa viac zahraničných turistov ako teraz.

Nech Boh žehná našu farnosť!

Peter Tóth

otec Marek

Mišo Jenčo

Marek Kuruc

Šimon Kuruc

Janík Hrubovský

Rado Bača

Jakub Hrubovský

Paľo Fincický

Fero Baník

Peter Tóth

Martin Stahorský

Marek Venceľ

Ad'a Hricová

a Zuzka Hrubovska

